ОЛ ЖАРГАЛАЙ, КОММУНИЗМЫН ИЛАЛТЫН ТҮЛӨӨ!

БҮХЫ ОРОНУУДАЙ ПРОЛЕТАРИНАР, НЭГЭДЭГТЫ!

39-дэхи жэлээ гарана

БУРЯТ ҮНЭН

КПСС-эй Бурядай обкомой, Улан-Удын горкомой, Бурядай АССР-эй Верховно Соведэй орган

№ 68 (9822) | 1962 оной мартын 20, вторник | Сэн 2 мүнгэн

☆ ☆ ☆

Һунгуулиин Централььна комиссида

...хи зарлалай СССР-эй Верховно ...һгаха һунгуулиин Централььна ко... заседани Москвада мартын 18-най ... Союзуудай байшанда болобо.

...ин Централььна комиссиин түрүү... В. В. Гришин орон дотор дуугаа ...са тухай заседанида мэдээсэбэ. ... тухай дүримэй ёһоор, Советскэ ...ы газар нютагуудта СССР-эй ...оведтэ һунгаха һунгалта нютагай ...өөнэй 6 часта эхилээ. Һунгуулиин ...о гуримаар, эмхитэйгээр һунгалта ...унгалтын дүримүүдэй хазагайруу... тухай Һунгуулиин Централььна ко...аршье гомдол ороогүй.

18-най үдэрэй 12 часта бүхы орон ...он һунгалтада һунгагшадай 83,58 ...ерээ. Харин үдэшын 6 часта һунгагшадай 99,21 процентнь һунгаад байба. Ондоогоор хэлэхэдэ, 6 часта һунгагшад булта шахуу дуугаа үгэнхэй байгаа. Үдэшын 6 часта Москвагай һунгагшадай 99,28 процентнь, Ленинградта — 99,38, Украинын ССР-тэ — 99,59, Белоруссиин ССР-тэ — 99,29, Казагай ССР-тэ — 99,46, Свердловско областьдо — 98,10 процентнь дуугаа үгэбэ. Һунгуулиин Централььна комиссида абтаһан түрүүшын дүнгүүдые харахада, СССР-эй Верховно Соведтэ һунгаха һунгалта ажалшадай политическэ ехэ эдэбхиин оршон байдалда, тон эмхитэй һайнаар болобо. Һунгалтын үдэр хаа хаанагүй бүгэдэ арадай һайндэр шэнгеэр үнгэрбэ. Коммунистическэ партиие, Советскэ правительствые совет арадай нягтаар тойрон жагсаад байһаниие энэ үдэр эли тодоор харуулаа.

(ТАСС).

...сквагайхид дуугаа үгэбэ

...рховно Советдэ һун... — мартын 18-най үдэ...ид баяр баясхалан...а. Үшөө 6 часай бо...да ниислэлэй үйлсэ, ...айнууд дээгүүр хүн ...тларшанхай. Тэдэнэр ..., зугаатай. Коммунизм ...абар мүнөөнэй һунгал...бэ.

...Спасска башниин ча...олоходонь ниислэлэй 2605 участогууд нээг...ын һунгагшад дуугаа ...э Союзай гүрэнэй гимн ... зоной ёһотойл һайн... байна.

Калининска һунгуу... томо-томо завод, фаб...учна эмхи зургаанууд ...КПСС-эй XXII съездын ...тэрһэн социалис мү... район шалгаржа, дам...ан тутта хүртэһэн бай...молот» гэдэг металлур..., коммунис ажалай тү...эй бии болоһон Мэс...ировочная гэжэ депо, ...утай хэрэгсэлнүүдые ...сөө үүсхэһэн «Мано... «Москабель» болон бу...дприятинууд эндэ бии. ...эй ажабайдалай жэл... улам бүри һайжаржа ...алининска районой хүн ...эдэхэ. Совет хүнүүдэй ... улам һайжаруулхын түлөө түрэл Коммунистическэ партиингаа саг үргэлжэ эсэшэ сусашагүйгөөр оролдожо байдагые районой ажалшад тодоор ойлгоно. Тиимэһээ КПСС-эй ЦК-гэй Нэгэдэхи секретарь, СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ Никита Сергеевич Хрущевые өөһэдынгөө түрүүшын депутат болгожо СССР-эй Верховно Советдэ һунтана бшуу.

Калининска округой һунгуулиин 60-дахи участок. Эндэ «Серп и молот» заводой олон хүдэлмэришэд дуугаа үгэдэг юм. Заводто 30 жэлэй туршада ажаллажа байһан Иван Семенович Кулагин һунгахаяа ерэбэ. Мартеновскэ цехын ахалагша мастераар тэрэ ажалладаг. Хэлбэришэгүй ленинец, хүн зоной зол жаргалай, һаруул һайхан ерээдүйн түлөө эсэшэ сусашагүйгөөр тэмсэгшэ Н. С. Хрущевой нэрэ, обог бэшээтэй бюллетень Иван Семенович абажа, урна руу баяр баясхалантайгаар табиба.

Москвагай һунгуулиин Калининска округой 141-дэхи участок һайндэрэйхеэр шэмэглэгдэнхэй. М. И. Калининай нэрэмжэтэ мотострелково Таманска гвардейскэ дивизиин сэрэгшэд үглөөнэй эгсэ 6 часта ерээ. Сэрэгэй, политическэ һуралсалда шалгарһан рядовой гвардеецүүд В. Стулов, В. Войнов, В. Смыслов, младша сержант гвардеец А. Новиков болон бусад түрүүлэн дуугаа үгэбэ. Мүн эдэнэй взводой командир лейтенант П. Гур баһал дуугаа үгэһэн байна. Үбэлэй тактическа һургуули хэхэдээ эрхим амжалтануудые туйлажа, энэ залуу офицерэй даадаг взвод Москвагай сэрэгэй округой командалагшын һайшаалда хүртэһэн юм.

Һунгуулиин 141-дэхи участогта үглөөнэй 10 часта һунгалта дүүрэə.

«Серп и молот» заводой Культурын ордон һайндэрэйхеэр гоёогдонхой. Эндэ һунгуулиин Калининска округой 16-дахи, 22-дохи, 23-дахи участогууд бии. Һунгуулиин совет гуримтай танилсахаяа Эквадорой, Венесуэлын айлшад эндэ ерэһэн байба. Һунгуулиин комиссиин бүридэл тухай, хэдыдэ дуу тоололго эхилдэг бэ, һунгуулиин урда тээхи бэлэдхэл ямараар үнгэрөөб гэжэ тэдэнэр һонирхобо.

— Советскэ Союзай амжалтануудтухай ходо дуулажа байдагбди. Танай байгуулалтые һайса мэдэдэг гээшэбди. Мүнөө бидэнэр танай ажабайдалтай һайса танилсаабди. Тиимэһээ һанаһан, бодоһоноо сэхэ руунь хэлэхэ ёһотойбди. Ямаршье капиталис орондо иимэ демократическа байгуулалта бидэнэр хараагүйбди. Танай орондо парти арад хоёрой бата бэхи нэгэдэлтэй байһандань мүнөөдэр үшөө дахин этитэбэбди. Советскэ парламентда һунгаха мүнөөдэрэй һунгалта энээн тухай тодоор гэршэлнэ, — гэжэ Эквадорой түлөөлэгшэ Рейнальдо Миньо ТАСС-эй корреспондентдэ мэдүүлээ.

Москвагай түбтэ һунгуулиин Фрунзенскэ округ оршоно. Союзай Советдэ уран зохёолшо К. А. Федининие, Национальностьнуудай Советдэ Н. М. Шверниигые эндэ һунгаха байба. Герценэй нэрэмжэтэ үйлсэдэ һунгуулиин 52-дохи участок байрланхай. Нүхэд Н. С. Хрущев, А. Н. Косыгин, Д. С. Полянский, М. А. Суслов гэгшэд эндэ дуугаа үгэбэ. Энэ үедэ һунгуулиин участогта ерээд байһан москвагайхид тэдэниие халуунаар амаршалаа.

Ниислэлэй һунгуулиин бүхы округуудта, участогуудта политическэ ехэ дэбжэлтын оршон байдалда һунгалта үнгэрбэ. Үдэрэй дүрбэн часта Москва городой һунгагшадай 97,7 процентнь дуугаа үгэжэ дүүргээд байба. Нигэжэ коммунистнуудай, партийнабэшэ хүнүүдэй бата нэгэдэлтэй байһые москвагайхид тодорхойлон харуулба.

ТАСС.

...ХЭМЭЛ ОДОН ...НИИДЭЖЭ ЯБАҺААР

...ой мартын 16-да табигдаһан совет хэмэл одон ниидэжэ ...

...—ракетын һүүлшын шата мүн лэ хэмэл одоной харгы...аар дабшана.

... тодорхойлхо мэдээнүүдые согсолходо, хэмэл одоной ниидэ...ргы зам уридшалан тоолон гаргаһантайнь адли шахуу бай... дээрэ тодхогдоһон научна аппаратура һайнаар хүдэлнэ.

...оной радио дохёонуудые абаһан тухай олон мэдээсэлнүүд ... тодорхойлхо, тоолон гаргаха түбтэ абтажал байна. Урдань ... хоёр частота дээрэ хэмэл одоной гаргадаг дохёонууд тэм..., Иигэжэ ионосферые шэнжэлхэ шэнэ арга боломжонууд бии ...

...аппаратурын туһаламжаар абтаһан түрүүшын дүнгүүд шэн...гэжо байна.

ҺУНГАГШАДАЙ ЭДЭБХИ

Түмэр замшадай клуб. Байшангай нюур таладань «КПСС-тэ алдар соло!», «Орожо хайрлагты, айлшан ёһоор угтанабди!» гэжэ бэшэгдэһэн аржатар томо үгэнүүд һүниин харанхыда элдэб янзын галнуудаараа һолонготон харагдана.

Мартын 18, үглөөнэй 5 час. Һунгуулиин участогай комиссиин гэшүүд булта сугларанхай, һүүлшынгээ бэлэдхэл хэнэ.

Уужам, һаруул зал соо түрүүшын һунгагшад сугларжа эхилэнхэй. Тэрэнэй богоһо алхан орохолоор, бэеэ тойрон эрьелдэжэ байгаа томо гэгшын «Бүмбэрсэг дэлхэй» хүн бүхэнэй анхаралые суранзадал татана. Үхибүүдэй нааданхайдал бишыхан электровоз «Коммунизмын түлөө урагшаа» гэжэ бэшэгдэһэн улаан тугханиие намилзуулан, «Бүмбэрсэг дэлхэйе» гороолон урагшаа дабшана.

Үни удаан хүлеэгдэһэн үнөөхи стрелкын шобхо үзүүрээрээ 12-ые дайраад орхихолоорнь, һунгалтын участогай комиссиин түрүүлэгшэ Сергей Иванович Рынсов һунгагшадые дуугаа үгэхыень урина.

Бултанһаа түрүүлэн тоһолиг бэлошоһон хубсаһатай, гартаа бишыхан түмэр хайрсагтай, хүдэр томо бэетэй хүн столой хажууда дүтэлжэ, бюллетеньнүүдые абана. Энэмнай 30 гаран жэлдэ паровозой машинистаар ажаллажа байһан, коммунис ажалай ударник Александр Иванович Елисоненко гээшэ. Тэрэнэй удаа түмэр замай хүдэлмэришэд Е. С. Соколина, А. П. Шульгина гэгшэд баһал ажалдаа ошохынгоо урда тээхэнэ бюллетеньнүүдые абажа, арадай эрхим хүбүүд **И. Л. Щапов, Е. Ф. Кожевников** болон **М. А. Ясновой** түлөө дуугаа үгэхэдөө иигэжэ мэдүүлбэ: «Бидэ гайхамшагта үе сагта ажаһуунабди. Коммунизмын гэгээн һайхан байшангые байгуулхын тула үшөө һайнаар, оролдосотойгоор ажаллахабди...»

Һунгалтын эхилһэнһээ хойшо 10 минутын үнгэрөөд байхада хаб хара хубсаһатай, гартаа элдэб инструментнүүдые бариһан хүдэр гартай хүн орожо ерэбэ. Тэрэмнай ашаанай поездын ахалагша кондуктор Василий Сергеевич Кутовой байба. Энэмнай һаяхан Слюдянка станциһаа ашаанай составые Улан-Үдэ хүргэлсэжэ ерэ ерэмсээрээ, дуугаа үгэбэ ха юм.

— Би 20 жэл шахуу түмэр замда ажаллажа байгаашье һаа, коммунизмын түлөө хүсэ шадалаа гамнангүй ажаллаха хүсэлэнтэйб, — гэжэ мэдүүлбэ.

Д. Ошоров.

Улан-Удын железнодорожно районой № 11 һунгуулиин участогта һунгагшад дуугаа үгэжэ байна. С. БАЛДУЕВАЙ фото.

БАЯР БАЯСХАЛАНГАЙ ОРШОН БАЙДАЛДА...

Ялааганата Ярууна уужам хонгор нютаг юм, үдэр хоногой үнгэрхэ тума урган хүгжэжэ байдаг. Эндэхид мүнөө жэл 10 мянга гаран гектар шэнэ газар элдүүрилхын, үхэрэйнгөө тоо толгойе гурба мянгаар, хонин һүрэгөө 10,8 мянгаар олошоруулхын, гүрэндөө 75 мянган центнер таряа худалдаха, дүн хамта 537 мянган центнер таряа хуряажа абахын түлөө тэмсэжэ байнхай.

Аймагай ажалшад бүгэдэ арадай һайндэр — СССР-эй Верховно Соведэй һунгалтые баяр баясхалангай оршон байдалда угтаба. Мартын 18-най үглөөнэй 6 сагта һунгуулиин 23 участогай үүдэнүүд сэлигдэжэ, нэгэн доро 400 гаран һунгагшад өөһэдынгөө эрхэтэ уялгаяа дүүргэхэеэ оробод.

Нарһата тосхоной һунгуулиин участогай түрүүлэгшэ нүхэр Грехов һунгагшадые һайндэрөөр амаршалжа, дуугаа үгэхыень уриба. Эгээн түрүүн ДЭУ-506 гэжэ предприятиин наһажаал хүдэлмэришэд, гэр бүлэ Патрахинтан, аймгүйсэдкомой милициин таһагай хүдэлмэрилэгшэ нүхэр Григорьев һунгаба. Түрүүшын 3 часай туршада аяар 400 гаран хүн өөһэдынгөө дэбжүүлһэн, дэмжэһэн арадай үнэн сэхэ хүбүүдэй түлөө дуугаа үгэһэн байгаа.

Үльдиргын участогта нэн түрүүлэн аймагай суута һаалишад, «Коммунизм» колхозой гэшүүд Цыбандари Митыпова, Розалия Нанзатова гэгшэд һунгаба. Эдэнэр үнгэрһэн хоёр һара соо үнеэн бүриһөө 400 литр һү һааһан габшагайшуул бшуу.

Һунгуулиин Иисэнгын участогта нютагай эгээл үндэр наһата Лукерья Семеновна Кривошеевада хамагһаа урид һунгуулиин бюллетеньнүүд барюулагдаба.

— Би 101 жэл соо алтан дэлхэй дээрэ ябанаб. Хаанта засагай үедэ түрэһэн хүн гээшэб. Тээд өөрынгөө үе наһан соо зүблэлтэ засагһаа һайхан хуули засаг үзөөгүйб. Хүн зоной хэтэ мүнхэдөө жарган, энхэ амгалан ажаһууха, ажаллахын түлөө һунганаб, — гээд тэрэ хүгшэн урна руу бюллетеньнүүдээ табиба.

— Би үшөөл балшар наһандааб гэжэ һанажа ябадаг байгааб. Харин гэнтэ мэдэн гэхэдээ хуулиин наһа гүйсэшэһэн байбаб. Ямар ехэ зол жаргалтай, хуби заяатай гээшэбиб, аха эгэшэ нүхэдтэеэ, үбгэд хүгшэдтэеэ суг ехэ дээдэ засаг түрэеэ һунгалсаха байһандаа, — гээд эдир басаган Сэсэгма Сультимова хүнэй зүрхэ хүдэлгэмэ үгэ хэлэбэ.

Иигэжэл уужам дэлгэр Яруунын ажалшад нэгэл хүн шэнгеэр өөһэдынгөө кандидадууд М. А. Яснов, В. Р. Филиппов, Ц. Б. Буянтуев гэгшэдэй түлөө дуугаа үгэжэ, айхабтар ехэ политическэ болон ажалай дэбжэлтын оршон байдалда СССР-эй Верховно Соведэй һунгалтые үнгэргэбэ.

С. Цырендоржиев.

НЭГЭН ДОРО ЭХИЛЭЭ

Мартын 18-най үглөөгүүр хэзээ хэзээнэйхиһээ ондоохон. Бүри харанхы байхада һуурин тосхонуудай сонхонууд яларшанхай, хүнүүд үйлсөөр иишэ тиишээ ябажа захалаа. Хүгшэн залуугүй булта дааһайндэрэйхеэр хубсаланхай, хүхюу баяртайнууд.

Үглөөнэй 6 часта Мухаршэбэрэй аймаг доторхи һунгуулиин 25 участогта барандань дуугаа үгэлгэ нэгэн доро эхилээ. Үглөөнэй 10 часай үеэр бүхы һунгагшадай 65 хубинь дэбжүүлһэн кандидадуудтаа — М. А. Яснов, В. Р. Филиппов, Ю. И. Лютаева гэгшэдтэ үндэр дуугаа үгөөд байба.

Гэхэтэй хамта Алташын участогай һунгагшад бултадаа бүри 8 часта дуугаа үгэжэ дүүргээд байһыень онсолон тэмдэглэе. Эндэхи 82 наһатай һунгагша, пенсионер Бадмацырен Цыретаров хамагһаа түрүүлэн ерэжэ голосовалха зуураа, иигэжэ хэлээ:

— Урдань бурят арад бүхы бага яһатадтал адляар буса түрэлтэд гэгдэн доромжологдожо, дарлагдажа байһаниинь мэдээжэ. Харин мүнөө бидэнэр адли тэгшэ эрхэтэй агуувхэ социалис бүлэ дотор нэгэдээд, хэтын жаргал эдлэхэ замаар хүгжэн дабшанабди. Тиимэһээ совет арадайнгаа солото хүбүүд, басагадта дуугаа үгэбэб.

Тэрэшэлэн Шэнэ Заган тосхоной һунгагша, 73-тай Григорий Исакович Матвеев баһал эртэхэн ерээд, амгалан тайбан байдалай түлөө дуугаа үгэхэм гэжэ мэдүүлээ.

Б. Жамбалов, манай корр.

СССР-эй Верховно Советдэ һунгагдаһан манай депутадууд

...Л. ЩАПОВ

В. Р. ФИЛИППОВ

М. А. ЯСНОВ

С. О. БАЛЬЖИНОВА

В. М. РЯБИКОВ

Р. Д. ГОНСОРУНОВ

Г. П. ТЮМЕНЦЕВ

... БУЯНТУЕВ

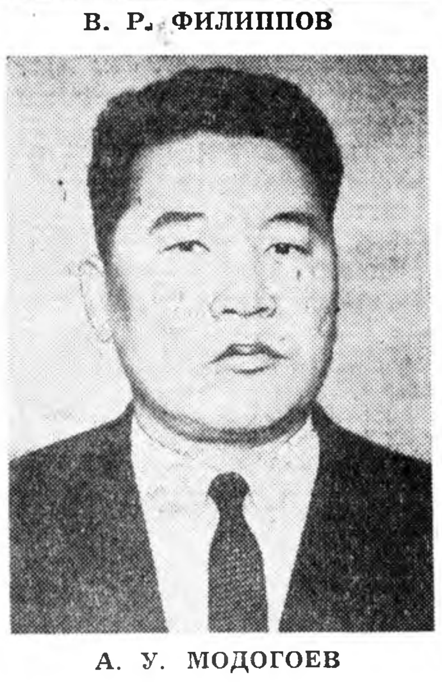

А. У. МОДОГОЕВ

М. Е. АФАНАСЬЕВА

Е. Ф. КОЖЕВНИКОВ

Ю. И. ЛЮТАЕВА

А. В. ДАВЫДОВ

Л. Л. ЛИНХОВОИН

СОВЕТСКЭ ДЕМОКРАТИИН ТОЛОТОМО ИЛАЛТА

☆ ☆☆

Зэдын малшадай баяр

Үргэн уужам тала дайдаар ажаhуудаг ажалша малша зон мартын 18-най үглөөгүүр hунгалтын участогуудта эбтэй этэйгээр ерэжэ, СССР-эй Верховно Соведэй депутадта кандидадаар дэбжүүлэгдэhэн арадай үнэн сэхэ хүбүүд М. А. Яснов, И. Л. Щапов болон Г. П. Тюменцевэй түлөө дуугаа үгэжэ эхилээ.

Илангаяа Сагаан уhан, Ёлоото болон Бага Наринай hунгалтын участогуудта hунгагшад үглөөнэй 9 час болотор дуугаа үгэжэ дүүргээ.

Алцагай hунгалтын участогта үнинэй коммунист, мүнөө пенсионер, 72 наhатай Тудуп Цыдыпович Цыренов ерэжэ, бултанhаа түрүүн дуугаа үгэхэдөө, иигэжэ хэлээ:

— Хархис шунахай хаанай хуулиие үзөө hэм. Тэрэ сагта ажалша хүнүүд ямаршье эрхэгүй, нохойдол адли байгаа юм. Мүнөө тад ондоо болоо ха юм. Ленинэй партиин ударидалгаар манай Эхэ орондо социализм байгуулагдаад, мүнөө коммунизм байгуулха гайхамшагта Программа баталагдаад байна бшуу. Мүнөө ажаhуужа байhан хүнүүд тэрэ гэгээн hайхан сагые хоер нюдөөрөө хараха, үзэхэ гээшэ.

Үглөөнэй 6 часhаа холо урда Енхорой участогта 1883 ондо түрэhэн, 1905 оной түрүүшын революцида хабаадалсаhан Максим Филиппович Терновописков өөрынгөө ашанартай хамта дуугаа үгэхэеэ ерээ. Тэрэнэй ашанар В. Д. Хайдуков, Э. Д. Хайдукова гэгшэд эрхим ажалаараа аймаг соогоо суурхадаг болонхой.

«Дружба» колхозой түрүү hаалишад С. Мункуева, М. Кадырова гэгшэд шэнэ жэлэй үнгэрhэн хоер hара соо үнеэн бүриhөө 500 литр hү hаажа, колхоз соогоо түрүүлнэ. Тэдэнэр hунгалтын участогта бултанhаа түрүүн ерэжэ, дуугаа үгэхэдөө иигэжэ хэлэбэ: «КПСС-эй ЦК-гэй мартын Пленум угаа шухала асуудалнуудые хэлсэжэ, хүдөө ажахын ажалшадай урда ехэ харюусалгатай зорилгонуудые табяа. Пленумэй шиидхэбэри болон КПСС-эй ЦК-гэй хандалгые манай ажалшад үнэн зүрхэнhөө hайшаажа, хүдөө ажахын продуктнуудые бүри элбэг болгохын түлөө хамаг шадалаараа оролдохо байhанаа мэдүүлнэ. Бидэшье шэнэ уялганuудые абанхайбди»,— гэжэ Мария Кадырова хөөрэнэ.

Гэгээтын hунгалтын участогта нүхэр Ч.-Д. Пагбаев ерэжэ, арадай баатарлиг хүбүүдэй түлөө дуугаа үгэнгөө, иигэжэ мэдүүлбэ: «Манай бригадын хонишод 1962 ондо 100 эхэ хонин бүриhөө 102 хурьга абаха, гүрэндөө 480 центнер мяха худалдаха уялгатай юм. Мүнөө мянга гаран хурьга абаад, гарзагүйгөөр түлжүүлжэ байнабди. hаяхан болоҗо үнгэрhэн КПСС-эй ЦК-гэй Пленум бидэнэй урда ехэ зорилгонуудые табяа. Тиимэhээ бидэнэр үшөө эршэтэйгээр ажаллажа, коммунизмын жасада хубитаяа оруулхабди»,— гэжэ ажахын тоосоондо оронhон бригадын бригадир нүхэр Пагбаев мэдүүлбэ.

Б. Чагдуров.

ХЭТЫН ЖАРГАЛ МҮНХЭРЭГ

СССР-эй Верховно Соведые hунгаха Заиграйн аймагай оршондо байгуулагдаhан hунгуулиин 41 участок мартын 18-най үглөөнэй 6 часта hунгагшадаа хүндэтэйгөөр хүлеэн абажа, Советскэ Конституцяар үршөөгдэhэн үндэр дээдэ эрхэеэ гүйсэдхэхынь урихан байна. Энэ үедэ hунгуулиин участогуудта 1500 гаран хүн сугларшанхай, часынуудаа харан харан, хүлеэжэ ядан байгаа hэн.

Үндэр наhа наhалжа, хаанта хархис сагай бэрхэшээлтэ мунхаг байдалые бэеэрээ дабан гараhан, Совет засагай үедэ жарган ажаhууhан үбгэд, хүгшэд, тиихэдэнь мэнэ hая 18 наhаяа гүйсэжэ, хуулиин эрхэтэй болоhон хүбүүд, басагад бүриншье баяр баясхалантай. Иимэ уладууд, ажахын түрүүшүүл hунгалтын болоходо хододоо хүндэтэй, тэдэниие эгээл түрүүлэн дуугаа үгэхыень дурадхадаг ямар hайхан ёhо заншал манай орондо бии гээшэб!

Онохойн модоной комбинадай коммунис ажалай бригадын гэшүүн Л. Ф. Филатова, Хандагатайн леспромхозой Ехэ Горхоной участогай хүдэлмэришэн басаган В. А. Кузичева, Онохойн совхозой моришон Е. Будаева, Шулуутайн леспромхозой мотористын туhалагша А. Маркина, киномеханик Н. Солдатов, пионернүүдэй вожата В. Яковлева гэгшэд hунгалтын болохо үдэр 18-тай болоҗо, коммунизмын үедэ ажаhууха, ажаллаха, жаргаха байhанаа үшөө дахин дабтан байжа, эгээл түрүүлэн hунгуулиин бюллетеньнүүдые урна уруу табиба.

Партиин урданай гэшүүн, улаан партизан ябаhан, колхоздо олон жэл хүдэлhэн 74-тэй Иван Федорович Мясников («Гигант» колхоз), 74-тэй болоhон аад, харуулшанаар хүдэлжэ байдаг Макар Осипович Данилов (Шэнэ Бэрээн), улаан гвардеец, Чапаевай дивизиин дайшалхы сэрэгшэ ябаhан Виктор Каземирович Скарнович, республикын суута хартаабхашан Лукерья Прохоровна Шурыгина (Үнэгэтэй), БурАССР-эй Верховно Соведэй депутат, эрхим hаалишан Цымжит Цыдыпова (партиин XXI съездын нэрэмжэтэ колхоз) болон бусад суута хүнүүдэй коммунизмын илан мандахын түлөө, Коммунистическэ партиин сэсэ мэргэн политикын түлөө үнэн зүрхэнэй юрөөл магтаалнуудые хэлэжэ байгаад, партиин үнэн сэхэ хүбүүд М. А. Яснов, В. Р. Филиппов, А. В. Давыдовай түлөө дуугаа үгэжэ байхыень харахада омогорхохын ехээр омогорхохоор лэ.

Коммунистнууд болон партийнабэшэ хүнүүдэй бата нэгэдэлэй түлөө дуугаа үгэлгэн хадаа парти арад хоёрой эбдэршэгүй нягта холбоотой байhые гэршэлнэ.

Н. Кучумов.

☆ ☆☆

ЭХЭ ОРОНОЙНГОО НЭРЭЭ…

Дулаахан хабарай түрүүшын hара — мартын 18-най үдэрые манай зол жаргалта үргэн Бурят ороной ажалшад бүхы совет арадтаяа хамта баяр баясхалангай оршон байдалда тэмдэглэжэ байна. hунгалтын үдэрэй хүндэлэлдэ совет хүнүүд хаа хаанагүй мүрысөө үргэнөөр дэлгэрүүлэн, шэн зориготойгоор ажаллажа, Эхэ оронойнгоо хүсэ шадалые улам бэхижүүлнэ, алдар солыень улам арьбадхана. Энэ үдэр Советскэ Конституцяар олгогдоhон эрхээ эдлэн, түрэл засагайнгаа дээдэ органдо дэбжүүлэгдэhэн түрүү хүбүүд, басагадайнгаа түлөө дуугаа үгэхэеэ hунгагшад бүлэг бүлэгөөрөө hунгуулиин участогууд тээшэ гэшхэлнэ.

Үглөөнэй 6 час үшөө болоодүй байхада Улан-Удын Октябрьска районой 20-дохи hургуулида эмхидхэгдэhэн hунгуулиин участогта hунгагшад олоороо сугларба. Тэндэ сугларhан залуушуул зол жаргалта байдалаа, Коммунис партияа, Эхэ ороноо магтаhан дуунуудые дуулана, хатар наада эмхидхэнэ. Үтэлhэн үбгэд, хүгшэд хаанта засагай үедэ түрэhэнөө, баяшуулай зүгhөө хашалан зоболон үзэhэнөө залуу үетэндэ хөөрэжэ үгэнэ.

...Үглөөнэй 6 час. hунгуулиин участогай комиссиин түрүүлэгшэ нүхэр П. М. Горбачев сугларагшадые халуунаар амаршалаад, таhалгын үүдые хүндэлэн татаhан улаан лентэ хайшалан, hунгагшадаа дуугаа үгэжэ эхилхыень уряална. hунгагшадай дуугаа үгэдэг таhалга бүридэ таримал сэсэгүүдээр хүрээлэгдэhэн Ленин багшын томо портрет харагдана. Пролетариадай агууехэ багшын урда тээ hунгалтын урна табяатай. Тэрэнэй улаан хилэн энгэр дээрэ алтаар hиилэмэл балта хадуур хоер тодоор яларан, ажалша түмэн аха дүү арадуудай эбдэршэгүй хани барисаа гэршэлэн харуулна.

Дуугаа үгэхээ [...] дунда арбан найма[...] гүйсэжэ, түрүүшынх[...] үгэхэеэ ерэhэн бари[...] хи училищиин эрхи[...] Екатерина Редько [...] бюллетень абаха зу[...] жэ хэлэбэ:

Эхэ оронойнгоо б[...] сэтэйгөөр hалбаран [...] түлөө, бүхы дэлхэй[...] найрамдалай манда[...] манай бүхы ила[...] ударидагша, зори[...] Коммунис партиинг[...] дуугаа үгэнэб!

hунгагшад Нимае[...] болон бусад мүн лэ[...] стическэ партида юу[...] нүүдые хүргэбэ.

Совет хүн бүхэнэ[...] гынь иимэ. Тиимэhэ[...] хүхюу баяртайгаа[...] үгэнэ. hунгуулиин э[...] та түрүүшын 15-аа[...] туршада 140 гаран [...] дуугаа үгэhэн ба[...] иимэhээ манай ор[...] hунгагшад, тэрэ тоо[...] ороной ажалшад, м[...] арбан найма наh[...] ажабайдалай богоh[...] залуу хүбүүд, баса[...] лээд, үндэр наhа на[...] гэд, хүгшэд хүрэтэ[...] даа Эхэ оронойнгоо [...] бүүд, басагадай т[...] хүн шэнгеэр, тон б[...] дуугаа үгэбэ.

Б. Ша[...]

hААЛИШАД ТҮРҮҮЛЭН hУНГАБА

Байгал далайн эрьедэ оршодог Байкало-Кударын аймагай ажалшад түрэл hайхан Эхэ оронойнгоо дээдэ органиие hунгаха үдэрые баяр баясхалантайгаар угтаа. Аймагай hунгагшад өөhэдынгөө кандидадууд нүхэд Филиппов, Рябиков, Яснов гэгшэдтэ нэгэ хүн шэнгеэр дуугаа үгэбэ.

Оймурай совхозой 4-дэхи отделениин түбэй — Корсаково тосхоной hаалишад коммунис ажалай хүндэтэ нэрэ зэргэдэ хүртэхын түлөө тэмсэжэ байдаг. 20 хүнhөө бүридэhэн hаалишадай коллектив үглөөнэй 6 часта hунгалтын участогта ерэжэ, СССР-эй Верховно Соведэй депутадуудта кандидадуудаар дэбжүүлэгдэhэн дурсагдагша нүхэдэй түлөө дуугаа үгөө.

Тэрэшэлэн Шерашово тосхоной ажалшадай дундаhаа урдань улаан партизан ябажа, Совет засагай түлөө тэмсэhэн, мүнөө пенсионер болоhон үбгэжөөл Степан Савватеевич Румянцев hунгалтада түрүүлэн дуугаа үгэхынгөө урда тээ иигэжэ мэдүүлээ: Эхэ оронойнгоо дээдэ орган — Верховно Соведтэ түрүү хүбүүд, басагадаа дэбжүүлхэдээ эб найрамдалай, коммунизм байгуулгын нангин хэрэг бэелүүлнэбди. Мүнөө үндэр наhатай болоошье hаа, түрэл партиингаа хараалhан асари ехэ түсэбүүдые бэелүүлэлсэхэ хэрэгтэ хаба шадалаараа хабаадалсажал байдагби.

Үдэрэй 11 час болотор аймагай бүхы hунгагшад дуугаа үгэжэ дүүргээд байгаа.

С. Ишина.

Сэлэнгын Хурамша тосхондо

ЭНЭ ҮГЛӨӨГҮҮР Хурамша тосхоной айлнуудай сонхоор электрын гэрэл хэзээ хэзээнэйхиhээ hүртэйгөөр ялараhан янзатай. Газаа hаял үүр хираалжа байхаhаа хойшо тосхоной гол үйлсэ гудамжаар автомашина, мотоциклтай, мори шаргатай, ябаганшье хүнүүд холоhоо гэрэлтэгшэ «Коммунизм» колхозой клуб тээшэ олоороо субажа эхилбэ. Советскэ Союзай гимнын hүр жабхаланта аялга тосхон дээгүүр аяар холо хүрэтэр шэнхинэн зэдэлжэ, хүн бүхэнэй сэдьхэл зүрхэндэ омог баярай дүлэ бадаруулна.

Ная наhаяа намнажа ябаhан Дамби Ганжурович Ганжуров хамагhаа эртэ бодожо, клуб тээшэ ехэл яаралтай гэшхэлнэ. Үбгэнэй толгойдо олон бодолнууд хойно хойноhоо ороно, үнгэрhэн саг hанагдаадшье абана. Оройдоол дүшөөд жэлэй саада тээ эгээл эндэхэнэ хооhон тала байгаа hэмнай. Жэгтэйл саг hэн даа. Үдэшэ орой гү, али үглөөгүүр эртэ энээгүүр ябахада талын

Залуу механизатор Александр Кругляков зоной жаргалай түлөө түрүүшынхеэ hунгаха золтой байба.

нэгээр таража hууhан айлнуудай сонхын ганса нэгэн hүлэмхихэн галнуудай харагдахаhаа, нохойнуудайнь хусалдахаhаа бэшэ юуншье үгы, хон жэн байгша бэлэй. Тэрэ гэhэнhээ хойшо үбгэн Дамби олон юумэ хараа, колхозойнгоо урган хүгжэжэ, зонойнгоо баян дэлгэр байдалтай болоҗо, жарган hуухыешье үзэбэ. Мүнөө Хурамша тосхониинь хото город шэнги холоhоо электрын гэрэлээр яларан, орон нютагайнгаа шэмэг болоод байна ха юм. Муу морин, модон анзаhан үни орхигдожо, бүхы ажал хүдэлмэри машина техникын хүсөөр хэгдэдэг болоо. Үри хүүгэднай эрдэм бэлигтэйшье болонхой. Саашадаа арад зоной байдал үшөө ямар hайн hайхан, хүхюун сэнгэлиг болохоб! Тэрэ гэгээн гэрэлтэ коммунизмын байдал гээшыень үзэдэг, харадаг hайб. Теэд мүнөө үеын зон, үри хүүгэднай тэрэниие өөhэдөө байгуулжа, тэндэ түбхинэн жаргахань ха юм. Тиимэ hайхан байдалай түлөө дуугаа үгэжэ, эгээл эрхим хүбүүд, басагадаа дээдэ засаг түрэ — СССР-эй Верховно Соведтэ hунгахамнай бэшэ аал! Энэ мэтэ баяртай хүхюун бодолдо абтан, Дамби Ганжурович алхамаа улам шангадхана.

...Энэ үедэ hунгуулиин участогта түрүүшын хүнүүд үни ерэнхэй, 6 час болохые хүлеэжэ ядан hуунад. Тэдэнэй дунда колхозой түрүү hаалишадай нэгэн Цыремпил Дабаева, залуу механизатор Александр Кругляков, hаалишад Дабажад Цыренжапова, Санжад Ажанова болон бусад бии. Дамби Ганжурович орожо ерэhээр:

— Би бултанhаа урид ерээб гэжэ hанаалби. Теэд намhаашье эртэшэ зон бии ха юм. Ихэдээл үбгэн наhан бологдожо, залуушуулай хойно гарагдаба гээшэ гү,— гээд зугаа энеэдэ эхилнэ.

— hанаагаа бү зобогты. Хамагай аха таамнайл түрүүлэн дуугаа үгэхэ ёhотойт,— гэжэ тэндэ байгшад үбгэнэй hанаа заhана.

Уданиьегүй hунгуулиин комиссиин түрүүлэгшэ Цыретор Бальжирович Дашацыренов hунгагшадые амаршалаад, дуугаа үгэжэ эхилхыень уриба. Эгээн түрүүлэн энэ колхозые байгуулалсаад, олон жэлдэ элдэб ажал хүдэлмэри хэжэ, амаралтада гараhан үнөөхи үбгэн Дамби Ганжуровичнай бюллетень абажа, урнын дэргэдэ ерэбэ:

Колхозой түрүүлэгшэ, Бурядай АССР-эй Верховно Соведэй депутат Д. Ц. Баирбиликтуев үндэр наhатай эжытээ коммунистнууд болон нартийнабэшэ хүнүүдэй бата нэгэдэлэй кандидадуудай түлөө дуугаа үгэхэдөө баhал баяртай хүхюун.

— Зоной амгалан тэнюун, баян дэлгэр байдалай түлөө, коммунизмын илахын түлөө дуугаа үгэнэб,— гээ.

Удаань артелиин түрүү hаалишад Цыремпил Дабаева, Дабажад Цыренжапова, Санжад Ажанова болон бусад дуугаа үгэнэ. Эдэнэр байгша оной үнгэрэгшэ 2 hарын туршада үнеэн бүриhөө 400 гаран литр hү hаанхай. Колхоз hаалишадайнгаа оролдосотой hайнаар ажаллаhанай ашаар гүрэндэ hү худалдаха нэгэдэхи кварталай түсэбые 80 гаран процент дүүргээ. Тиихэдэ гүрэндэ мяха худалдаха кварталайнгаа түсэб баhал болзорhоонь холо урид дүүргэhэн байна.

hунгагшад хойно хойноhоо ерэжэл байба. Зариман бүхэли бүлэнэрөөрөө, үхибүүдтэеэшье ерэнэ. Хүн бүхэнэй нюур шарай харахада омог баярай тэмдэгтэй. Залуу тракторист Алексей Кругляков бюллетень абаад, урнын дэргэдэ ерэхэдээ иигэжэ мэдүүлээ:

— Би мүнөө жэлдэ 18 наhа хүрэжэ, hунгаха эрхээ түрүүшынхеэ эдлэжэ байнаб. Энэ үдэрые хэзээдэшье мартахагүйб. Бидэ механизаторнууд хабарайнгаа тарилгада бэлдэжэ, машина техникээ hайнаар заhабарилаад байнабди. Хэнэйшье мэдэhээр, партиин XXII съезд, КПСС-эй ЦК-гэй мартын Пленум хүдөөгэй ажалшадай, тэрэ тоодо тарян ажал дээрэ хүдэлдэг механизаторнуудай урда айхабтар ехэ зорилго табяа. Арюун hайхан энэ зорилгые нэрэтэй түрэтэйгөөр бэелүүлхын түлөө бүхы хүсэл оролдолго, мэргэжэл шадабаряа гарган хүдэлхэб.

Колхозой хонишодшье баhал энэ үдэрые ажалай эрхим бэлэгтэйгээр угтаба. Жэшээлхэдэ, хонишон Николай Пурбуевай даадаг ажахын тоосоото бригадынхид 630 эхэ хониноо 500 хурьга абаад, нэгэшье түл гарзагүйгөөр түлжүүлнэ. Мүн бусадшье бригадануудта хонидой түл hайнаар абтажа байнхай.

Тиигэжэ Сэлэнгын аймагай «Коммунизм» колхозой ажалшад, малшад СССР-эй Верховно Соведтэ эрхим хүбүүд: Михаил Алексеевич Яснов, Василий Родионович Филиппов, Радна Доржиевич Гонсорунов гэгшэдые баяртай хүхюунээр дэбжүүлбэ.

Иигэжэ орой болотор зоной hайндэр, хүхюун сэнгэлиг зугаа наадан замхаагүй, аяар холо хүрэтэр зэдэлжэ байгаа hэн.

М. Намжилов.

Нэгэн hаналтайгаар...

Хабарай эхин hарын тунгалаг hайхан энэ үглөөгүүр огторгойдо ошо мүшэд ошотоhон зандаа байба. Тиигэбэшье оршон тойрон хуу hэргэшэнхэй. Республикымнай түб хото Улан-Удын үйлсэ гудамжануудаар хүн зон олон, иишэ тиишээ, хүхюу баяртайнууд гэшхэлэлдэнэд, бэе бэеэ бүгэдэ арадай hайндэрээр амаршалнад. Энэншье мэдээжэ бэлэй. Тэдэнэр мүнөөдэр бултадаа өөhэдынгөө кандидадуудта нэгэ хүн шэнгеэр дуугаа үгэхэ гэhэн хүсэлтэйнүүд байгаа бшуу.

Улан-Удын нарайлалгын байшандашье харанхы hүниhөө эхилээд ехэ хүлгөө, шууяатай hэн. Эндэ ороhон эхэнэрнүүд эрхим хүбүүд басагадайнгаа, ерээдүйн улам hайхан зол жаргал, түрэл парти, коммунизмын илалтын түлөө мүн лэ эртэшэлэн нэгэн хүн шэнгеэр дуугаа үгэхэ гэhэн сэдьхэл бодолоор ээлэгдээд байба. Үнгэрөөшэ hүни, мартын 18-дашье заримашуулынь үхибүүдтэй болоҗо, баяр дээрээ баяр, жаргал дээрээ жаргал нэмэбэ.

...Гурбан дабхар үндэр томо байшангай улаан булан хэзээ хэзээнэйхиhээ гоё hайханаар шэмэглэгдэнхэй. Эхэ ороноймнай алтан герб электрын гэрэлдэ холоhоо яларан үзэгдэнэ. Дээгүүрнь жэрыhэн парти, правительствымнай хүтэлбэрилэгшэдэй портредууд бүришье элихэнээр толорон харагдана.

...Соморхон таhалга соо хэдэн хүнүүд сугларанхай, сагай ошохые хүлеэн, шатар даамаар hорилдоно, сэдьхэлээ хананги элдэб зугаашье дэлгэнэ. Тииhээршье байтар Советскэ Союзай hүр жабхала[...] зэдэлжэ, үглөөнэй [...] тэлбэ.

Удангүй үни [...] леэгдэhэн саг бо[...] hайндэр эхилбэ. [...] хидхэгдэhэн № [...] лиин участогай т[...] Нина Епифановна [...] ва сугларагшады[...] наар амаршалаад, [...] дуугаа үгэхыень [...]

Тэрэнэй үгэнүүд[...] шалгаар угтагд[...] түрүүлэн үрэ жэм[...] циин хүдэлмэриш[...] Николаевна Наза[...] гаа үгэхэ золт[...] Энэмнай мүнөө ж[...] шынхеэ hунгалта[...] даhан, энэ үдэр [...] хеэ хүбүүтэй бол[...] мэл хадаа тэрэ е[...] тайгаар дуугаа үг[...]

— Олон мянга[...] гөө үетэн басага[...] тэй хамта анха [...] хеэ гүрэнэй зас[...] дээдэ органдо — [...] Верховно Соведтэ [...] эрхээ эдлэhэндэ[...] тайб, золтойб,— [...] гурбан үнгын [...] нүүдые уб улаа[...] бүрхөөгдэhэн ур[...] биба.

hүүлээрнь Ли[...] новна Воробьева, [...] Васильевна Нан[...] лон бусад hая т[...] бүүдэйнгээ ерэ[...] жаргалай, ком[...] илалтын түлөө у[...] тэйгээр hунгалт[...] даа.

Иигэжэ тус уч[...] шахуу hунгагша[...] шэнгеэр арадай [...] дууд М. А. Ясно[...] Линховоин, И. [...] гэгшэдэй түлөө [...] бэд.

И. [...]

Эб найрамдал юрөө[...]

hайндэрэйхеэр гоёон шэмэглэгдэhэн Кабанскын аймагай hунгуулиин участогуудаар СССР-эй Верховно Соведэй hунгалта политическэ дэбжэлтын оршон байдалда үнгэрбэ. Үдэрэй 12 час болотор hунгуулиин 10 участогуудта hунгалта дүүрэhэн байгаа. Үдэрэй хоёр час болотор үшөө 5 участогуудай hунгагшад Советскэ Конституцяар үгтэhэн эрхээ эдлэн, совет арадай эрхим хүбүүд, басагадайнгаа түлөө дуугаа үгэбэ.

Тимлюй станциин hунгуулиин участогто үглөөнэй 6 сагта хүнүүд олоороо сугларaa. Үндэр наhатай hунгагша Кирилл Андриянович Черных эгээл түрүүлэн эндэ дуугаа үгэхэ зуураа: — [...] дотор коммуни[...] нөөр байгуулагд[...] бидэнэр дуугаа үг[...] жэ мэдүүлбэ.

Залуу hунгагша [...] колаевна П[...] СССР-эй Верхов[...] hунгалтада түрү[...] баадалсаа юм. Тэ[...] үнгэргэгдэhэн hун[...] хо үедэ 18 на[...] сөөгүй, залуу ба[...] Харин үнгэрhэн [...] туршада мэргэж[...] барилгын училищ[...] бэриин hуралсала[...] лотороо хүмүүж[...] сагай дээдэ орга[...] дуудые hунгаха, [...] hунгагдаха эрх[...] бүхэн энэ үдэр[...] халангай үгэнүү[...] рэл парти, пра[...] хандажа тэрэ ии[...] Би парти, прави[...] коммунизм байгу[...] арадайнгаа түлө[...] бэб...

М.[...]

Үе наhан соогоо олохон юумэ үзэhэн, хараhан үбгэн буурал Дамби Ганжуровичын үнэн зүрхэнэй халуун үгэнүүдые хэлэхэдэ, колхозой үнинэй hаалишан Цыремпил Дабаева (зураг дээрэ зүүн гарhаа) ехэл анхаралтайгаар шагнана.

Авторай фото.

Хуулиин наhа гүйсэжэ...

Би Сэлэнгын аймагай Ноёхон гэжэ нютагта түрэhөөр 18 наhа хүрэбэб. Бага балшар наhанhаа эсэгэ эхэ хоёрhоо гээгдээ hэм. Эсэгэмни эсэгэ ороноо хамгаалгын дайнhаа бусаагүй, эхэмни хоёртойдомни наhа бараhан гэхэ. Гансал совет гүрэнэй аша туhаар, ойрын түрэлхи эгэшэ абагайнгаа туhаламжаар hургуулида 8-дахи класс дүүргээд, мүнөө үедэ Улан-Удэ хотодо багшанарые бэлэдхэхэ училищиин 2-дохи нурсда hуранэм.

Манай орондо коммунизм байгуулалсаха залуу үетэниие hургаха, хүмүүжүүлхэ нангин үүргэ дүүргэлсэхэ байhандаа баяртайб.

Би партийна болон партийнабэшэ хүнүүдэй дэбжүүлhэн кандидадуудай түлөө дуугаа үгэбэб. Тиихэдээ би Эхэ оронойнгоо саашаа улам hалбаран мандахые хүсэнэб.

ЗИНА ЦАГДУРОВА

...Удын гуталай фабри... ...у худэлмэришэн, ком... ...лай ударник Л. П. ...даабаряа ходо улүү... ...дэг. Нэгэ үдэр 120 ...л оёхо арһа бэлэдхэ... ...о 130—140 паарай ...дхэнэ. Комсомол ба... ...шеева ниитын ажалда ...эр хабаадалсадаг. ...й фабкомой гэшүү... ...гданхай. Зураг дээ... Хушеева.
...КУРТИГАИ фото.

Хүн түрэлтэндэ хэтын сүлөө заяана

«Коммунизм болбол бүхы хүнүүдые социальна адли тэгшэ эрхэгүй байдалһаа, элдэбын дарлалта мүлжэлгэһөө, дайнай уршагта аюулһаа зайсуулха түүхэтэ үүргэ дүүргэнэ, газар дэлхэй дээрэхи бүхы арадуудта АМГАЛАН БАЙДАЛ, АЖАЛ, ЭРХЭ СҮЛӨӨ, АДЛИ ТЭГШЭ ЭРХЭ, АХА ДҮҮГЭЙ ХОЛБООН БОЛОН ЗОЛ ЖАРГАЛ хангана» гэжэ КПСС-эй XXII съездын баталан абаһан Советскэ Союзай Коммунистическэ партиин түүхэтэ Программа соо хэлэгдэнэ.

Үнэтэ сүлөөтэ гээшэ шэнэ байдалай агуу һайхан бодото гэршэнь болоо, арад зоной зохёон байгуулхы барагдашагүй ехэ эршэ зоригые бадаруулна, оюун бодолойнь һалбаран мандаха хизааргүй ехэ арга боломжо хангана, революционно эдэбхи үүсхэлэйнь хүсэд дүүрэн бэелхэ аятай зохид арга нүхэсэл олгоно. Социализм, коммунизм гээшэ обществын ба хүнэй бодото сүлөө хангажа шадаха байгуулалта мүн байһыень гансашье теори бэшэ, мүн түүхын бодото хүгжэлтэ арсашагүйгөөр тодоруулба.

Капитализмын үедэ үйлэдбэрилгын ехэ хүсэн бии болгогдобошье, тэрэнь хүн түрэлтэнэй обществын бэшэ, харин багахан бүлэг баяшуулай ашаг туһада хэрэглэгдэдэг байна. Үйлэдбэрилгын хүсэнэй мүнөөнэйнь хэм хэмжээн 10 миллиард зоной ажамидаралай эрилтые хүсэд дүүрэн хангажа шадахаар гэжэ тодорхойлогдонхой. Гэхэ зуура мүнөө дэлхэйн бүмбэрсэг дээрэ ажаһуудаг 2,5 миллиард зоной хахадынь капиталай оронуудта, колонинууд ба бэеэ даагаагүй оронуудта үлэсхэлэн шахуу байдалтай зобожо тулижа байдаг. Капиталай тонуул дээрмэдэ нэрбэгдэдэг оронуудтахи олон миллион хүнэй ами наһан һүүлэй хэдэн арбаад жэлэй турша соо үлэсхэлэнгэй хүнэһэн болоһон байна. 1962 ондо 70 миллион үлүүтэй хүнүүд үшөөл империализмын колониальна дарлалта доро байһаар.

США-да боол шолгын үгы хэгдэһэн нэрэтэй болоһонһоо хойшо 96 жэлэй үнгэрбэшье, американска негрнүүд «хоёрдохи зэргын» гражданинууд зандаа үлэнхэй. Жэшээлэн хэлэбэл, Миссисипи штадтахи нэгэ миллион негрнүүдэй оройдоо 20 мянганиинь һунгалтын үедэ «дуугаа үгэжэ шадахаар» мэдэрэгдэнхэй. Урда штадуудай газар дээрэхи 5 миллион негрнүүд эрхэеэ хаһагданхай.

Эгээлэй хүнүүдэй халтад гэхэдээл туража үхэхэеэ һанадаг, хүниие хүнэй мүлжэдэг, хүнэй хуби заяаниинь гэнтын ушарнуудһаа дулдыдадаг капиталис обществые сүлөөтэ гэжэ нэрлэхын аргагүй.

Хүнэй хүзүүн дээрэ ажабайха, хүниие дарлаха, өөрөө ямаршье ажал хэнгүй хүбалза шэнгеэр хүнэй хүсэ хүлһэ хүхөөд байха сүлөө —иимэл сүлөө Совет орон дотор үгы юм. Социалис общество ажал хэхэ нангин сүлөө гэшүүн бүхэндөө хангаһан. Энэмнай—совет хүнэй эдлэдэг бодото сүлөөгэйнь шухала нүхэсэлнүүдэй нэгэн болоно. Ондоо тиимэ нүхэсэлынь юуб гэхэдэ, өөрынгөө бэлиг шадабаритай зохилдуулан мэргэжэлээ сүлөөтэйгөөр һунган олоно. Эрдэм ухаанай, ажалай талаар обществын бүхы гэшүүдэй саг үргэлжэ мэргэжэхэ арга боломжонь бүри мүнөө айхабтар шухала удхашанартай болоо. Энэмнай коммунизмын үедэ олониитын ажабайдалай хуули заршам болохо байха.

Уялга дүүргэхын тэдыдэ бэшэ, харин гурим заншалай ёһоор ажалладаг байхаар хүнүүдые хүмүүжүүлхэ гэһэн имагта нарин нангин зорилго КПСС-эй шэнэ Программа соо табигдана. Ажал хэхэ гээшэ юрын уялга байһанаа, элүүр шамбай бэетэй хүнэй сэдьхэлээ ханадаг эрилтэ болоходонь, хэрэглэмжын зэргээр хубаарилха коммунис гол ёһон бэелүүлэгдэхэ, коммунизм эсэслэн илаха байна. Энэмнай коммунис обществын гэшүүн бүхэнэй бодото сүлөөгөө эдлэһэнэй гэршэ жэшээ болохо. Манай орон дотор ажалдаа шэнээр, коммунис ёһоор хандалгын һайн һайхан шэнжэ тэмдэгүүд дэлтэржэ байнхай. Энэ ушар коммунис ажалай бригадануудай, ударнигуудай нэрэ зэргэдэ хүртэхын түлөө мүрысөөнһөө эли тодоор харагдана. Гансахан манай республика дотор иимэ хүдэлөөндэ 80 мянга гаран ажалшан, 66 предприяти, 304 цех, 2700 бригада болон участогууд хабаадана. 750 шахуу цех болон бригаданууд, тэрэшэлэн 14 мянган хүдэлмэришэд коммунис ажалай коллектив, ударнигай нэрэ зэргэтэй болонхой. Улан-Удын нарин сэмбын фабрика Бурят орон дотороо түрүүлэн коммунис ажалай предприятиин нэрэ зэргэдэ хүртөө. Тиигэһэнһээ хойшо фабрикын ажал хүдэлмэринь хараа байса һайжараа. 1961 ондо сэмбэ нэхэн гаргалгань 25 процентээр нэмэһэн байна. Олон арбаад, зуугаад хүдэлмэришэд, инженернүүд болон технигүүдынь үйлэдбэриин зүблөөн, ухаалан зохёогшодой ба уралан нарижуулагшадай бүлгэм, эрдэм шэнжэлэлгын-техническэ совет гэхэ мэтэ ниитын эмхинүүдэй хүдэлмэридэ эдэбхитэйгээр хабаадана. Эндэхи ажалшад эрдэмээ гүнзэгырүүлхэ, шадабари мэргэжэлээ дээшэлүүлхэ гэжэ шармайн оролдоно. Мүнөө фабрикынь 1110 хүдэлмэришэд, инженернүүд болон технигүүд, алба хаагшад (ондоогоор хэлэбэл, бүхы хүдэлмэрилдэг хүнүүдэй 90 гаран процентнь) элдэб янзын һуралсалда хабаадуулагданхай. Тус фабрика замай залууршадай—үүсхэл гаргагшадай урган гарадаг бодото гуламта болоо. Ажалда, ниитын хэрэгтэ коммунис ёһоор хандалгын жэшээнүүд, хүнүүдэй хоорондын шэнэ харилсаанууд эндэ саг үргэлжэ мүндэлэн хүгжэжэ байдаг. Энэ ушарые олон баримтаар гэршэлжэ болохо байна. Нүхэд Назарова, Корнилов гэгшэд бригадирлаһанай түлөө нэмэлтэ түлөөһэ абахаяа арсаа. Сэмбэшэн Маланья Афанасьева имагтал эрхим шанартай продукци бүтээхэ гэһэн үүсхэл гаргаад, тэрэнииень нэхэлгын цехэй бүхы хүдэлмэрилэгшэд һайшаан дэмжээ. Энэ басагаяа фабрикын хүдэлмэришэд СССР-эй Верховно Соведэй депутат болгожо бүгэдөөрэн һунгаба. Татьяна Ковалева «Хажуудахи нүхэдөө бултыень түрүү зэргэдэ гаргаял» гэжэ уряалаад, дүршэл багатай нэгэ сэмбэшэниие шефтээ абанхай. Нүхэд Климчук, Петров гэгшэд гурбан хүнэй орондо табан станок даажа хүдэлхые дурадхаба.

Иимэ жэшээнүүд Ленинэй орденто Улан-Удын ПВЗ-дэ, Онохойн модоной комбинадта, Тимлюгэй цементын заводто, Зэдын вольфрам-молибденэй комбинадта, мүн бусад олон предприятинуудта бии байха. Республикын колхоз, совхозуудай ажахын тоосоото комплексно бригадануудаар коммунис ажалай түлөө мүрысөөн үргэнөөр дэлгэрнэ. Хэжэнгын совхозой Ц. Б. Буянтуевай хүтэлбэрилдэг хонишодой ажахын тоосоото комплексно бригадада коммунис ажалай хүндэтэ нэрэ зэргэ олгогдонхой. Эндэхи центнер нооһоной өөрынь үнэ сэн 164 түхэригтэ болоо (түсэбэй ёһоор 197 түхэригтэ байхаар хараалагдаһан юм). Хониной центнер мяханай нэмэсэ 20 түхэриг 80 мүнгэтэ гэхэ гү, али түсэбөөр хараалагдаһанһаа 4 түхэриг 10 мүнгөөр химда болоһон байна. Цэнгэ Буянтуев мүнөө СССР-эй Верховно Соведэй депутат боложо һунгагдаад байна. Кяхтын аймагай Ранжуровай нэрэмжэтэ колхозой оньһожоруулагдамал звеное даагша, суута кукурузашан Базар Бадмацыренович Галдановые, мүн тэндэхи Кударын совхозой ахалагша хонишон Бато-Сухэ Тучинович Доржиевые, Бичурын совхозой тугалшан Зинаида Федоровна Литвинцевае, эрхим гахайшан Мария Конечных болон ажалаараа алдаршаһан бусад олон баатарнуудые республикымнай ажалшад һайн мэдэхэ.

Эдэ замай залууршадай, түрүү ажахынуудай жэшээ юу харуулнаб гэхэдэ, сүлөөтэ общество дотор ажаһуудаг үнэхөөрөө сүлөөтэ ажалшадай—коммунизм байгуулагшадай ямар гайхамшаг баатаршалга гаргажа, ямар ехэ юумэ бүтээжэ шадаха байһыень эли тодоор гэршэлнэ.

Коммунистическэ парти, Совет засагнай гүрэнэй болон ниитын ажабайдал тушаа Ленинэй захяа заабаринуудые сэхэ шууд бэелүүлнэ. Тиигэһэнэйнь ашаар мүнөө манай орон социалис хуули ёһо эгээн наринаар сахидаг, бүхы гражданинуудай эрхэ сүлөөе хүндэлдэг байһаараа онсо шалгарна.

Коммунис байгуулалтын хүгжэхэ тума гүрэнэй, ниитын хэрэгүүдые ударидалгада арад зон бүри үргэн олоороо хабаададаг боложо байнхай.

Гүрэнэй аппарадай зарим үүргэ уялганууд, удаа дараалан ниитын эмхинүүдэй мэдэлдэ орожо байна. Партийна болон гүрэнэй шухала асуудалнуудые шиидхэхэһээ урид арад түмэнэй зүбшэн хэлсэлгэдэ табидаг ябадал ёһо гурим болоо. Жэшээлэн хэлэбэл, КПСС-эй Программын проектые зүбшэн хэлсэхэ суглаануудта 73 миллион шахуу хүн хабаадаа һэн.

Гүрэнэй болон ниитын хэрэгүүдые хүтэлбэрилгэдэ арад зон улам олоороо хабаададаг болоо. Манай ороной нютагай Соведүүдтэ 1 миллион 822 мянган депутадууд һунгагданхай. 20 миллион эдэбхитэд Соведүүдэй хүдэлмэридэ хабаадана. СССР-эй Верховно Соведэй депутадуудай дунда 831 хүдэлмэришэд болон таряашад, эрдэм ба соёлой, литература болон искусствын 159 хүдэлмэришэд, 366 эхэнэрнүүд бии байгаа. Партиин центральна, нютагай органуудай хүдэлмэридэ эгээлэй коммунистнууд улам олоороо хабаадуулагдадаг болоо. Мүнөө 320 мянга гаран эдэбхитэд партийна комитедүүдэй штатнабэшэ хүдэлмэришэд боложо баталагданхай. Манай республикын партийна комитедүүдэй хүдэлмэридэ 2 мянга шахуу партийнабэшэ хүдэлмэришэд хабаадана.

Хүтэлбэрилэгшэһөө эхилээд юрын хүдэлмэрилэгшэ хүрэтэрхи хүн бүхэнэй нэрэ хүндые тодорхойлдог олониитын һанал бодол совет зоной ажабайдалда ехэ һуури эзэлнэ.

Тиимэ болохолоороо, бодото сүлөө гээшэмнай хамаг бэлиг шадабарла гаргаха, ажал хүдэлмэридөө хэрэглэхэ, саашадань хүгжөөн бадаруулха арга боломжо болоно. Иимэ арга боломжо манай орон дотор коммунис обществын байгуулагдахынь зэргээр саашa саашадаа бэелүүлэгдэхэ юм. Түгэс сүлөөтэ Совет ороной бүрин сүлөөтэ эрхэтэд—коммунизм байгуулагша баатарнуудай эгээн ехэ эрхэ жаргал эдлэжэ байһые бүхы хүн түрэлтэн, манай дайсадшье мэдэрхэ баатай болонхой.

Г. СЕРГЕЕВ,
Политическэ болон шэнжэлхы ухаанай эрдэм дэлгэрүүлхэ бүхэсоюзна бүлгэмэй гэшүүн.

...АССР-эй Верховно ...Президиумэй Указ

...Г. Д. Санжеевтэ ...АССР-эй наукын, ...ын габьяата ажал... ...ша гэһэн хүндэтэ ...ргэ олгохо тухай

...гтэй оронуудые шэн... ...ет наукые, илангаяа ...э бэшэг хүгжөөлгэдэ ... байһанайнь түлөө, ...60 наһа гүйсэһэн... ...учно-ниитын ажал ...идэ хүдэлжэ эхил... ...эл болоһонтойнь да... ...улан, нүхэр Гарма ...нович Санжеевтэ — ...ртэ, хэлэ бэшэгэй эр... ...торто, СССР-эй На... ...академиин дэргэдэ... ...арадуудай институ... ...ые даагшада, Буря... ...Р-эй наука, техникын ...ажал-ябуулагша гэ... ...тэ нэрэ зэргэ олго...

...АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй ...гшэ **А. ХАХАЛОВ.**
...АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй ...тарь **Ч. ДОРЖИЕВ.**
..., Соведүүдэй Байшан, ...ой мартын 16.

...ЫН ХҮНДЭЛЭЛДЭ

...й Верховно Соведэй ... хүндэлэлдэ ажалай ...гсаһан Хориин Худа... ...бэлэдхэлшэд хэлэһэн ...бэ. Жэшээнь, нүхэр ...хүтэлбэрилдэг ашаа ...й бригадынхид һун... ...дэр түсэбһөө гадуур ...етр уһанай эрьедэ аса... ...одо буулгажа ябталба. ... Г. А. Ивановой бага ... бригада 1050 кубо... ...нэй бригада 1040 ...одо түсэбһөө гадуур ...эдэ асаржа буулгаа. ...идһаа Хүртэйн модо... ...хэ бэлэгтэйгээр һайн... ... Эндэхид модо шэрэ... ...эрьедэ буулгаха тү... ...алай түсэб мартын ...хэ зуураа, түсэбһөө ... 1500 кубометр модо

Р. Шангинов.

ХҮЖЭ НОМИН ХҮБШЫН ХҮҮЕН БАЙҺАН ГАЗАРТА

...санада һуурижаһан ...хин Бурят оронойн... ...дахи эгээл захыень ...удаг зон гээшэбди ...орхон хөөрэлдэдэг ... мүнөө иигэжэ хөө... ...болинхой.

...һаа урагшаа ар... ... тухай жэбжэгэр ...ыгаар ябаад байха... ...хэ ой руу ороодхи... ...ьегүй нэгэ багахан ...ройдо гаража ерэ... ... газар дороһоо га... ...и хушан шара гэр... ...илдэн харагдаха. ...үжэ номин хүбшын ...нэһэн Хүртэй тос...

...олой эрьеэр зүүлжэ ..., урагша хойшоо ...дэн дабхар гудам... ...ёр, дүрбэн байра... ...хан, мүн хоёр даб... ...б шэнэхэн гэрнүүд ...ада ялалзан бай... ...дэй хажуугаар зо... ...игдоһон пэгсэгэр ...й нарһад тосхондо ...ид үнгэ оруулна. ...хон соогуур һонир... ...э тиишээ алхалаад ... бараанай, эдеэ хоо... ... магазин, эмнэлгын ...йшан, хэлхеэ хол... ...отделени, столово, ...үхибүүдэй һууритай ... жэлэй һургуулиин ...рандаа шэб шэнэ... ...үһаадүй барилга... ...он. Тэдэнэй эгээл ...э, тосхоной зүүн ...гдожо байһан ма... ...э байшан болоно. ... хүн зон үдэрһөө ... болоно гэхэдэ ал... ...гүй. Эгээл мүнөө ... шахуу хүн ажа... ...—1960 оной һу... ...ылэй үедэ миил 60 ... эхин һургуули байгаа һаа, харин мүнөө долоон жэлэй һургуули болонхой. Эндэ 289 үхибүүд һуража байна. Үшөө нэгэ иимэ жэшээ харуулая. 1961 оной мартда болоһон һунгалтын болоходо һунгалтада 450 хүн хабаадаа бэлэй. Тиихэдэнь мүнөө аяар 800 гаран хүн һунгагшадай списогтэ оруулагдаа.

Һүүлшын дүрбэн жэлэй урда тээ эндэмнай хүнэй ойроһь хүрөөгүй нэлэнхы хүбшэ тайга һалхинда хүүен, эндэ тэндэ гэшүүһэнэй «пяс-тас» хухараад, үбдэгсөө саһа руу «пүс» гэжэ унахань гү, али тоншуулай хухюур наншахань хаа-яа дуулдадаг һэн. Теэд мүнөө Хүртэй шадарай хүбшын хүхэ номин нарһад ашаглагдажа, ороной ехэ ехэ барилгануудта Худан голой уһаар һаллагдан ябуулагдадаг болоо.

...Эгээл 1958 оной үбэл һэн. Баруун Тарбагатайн леспромхозой бүлэг шэнжэлэгшэд түрүүшынхеэ энээн худар ерэжэ, ой тайгын амгалан байдал эбдэһэн гэхэ. 1959 оной үбэл түрүүшын барилга бодожо эхилээ... Тэрэ гэһээр оройдоол гурбан жэл үнгэрбэ. Теэд энээн хоорондо ямар ехэ хубилалта болоо гээшэб!

Баатар зоригтой совет хүнэй хүдэр гарнууд он жэлэй ошохо тума орон нютагуудаа эрид хубилганал. Энэ хубилалтые республикымнай модо бэлэдхэлэй ерэхэ үеын эгээл томо предприятинуудай нэгэн болохо Хүртэйн леспромхозой ажабайдал, тэндэ хүдэлдэг габшагай бэрхэ ажалшадай хэрэг батадхан гэршэлнэ.

Долоон жэлэй эхеэр мүндэлһэн түрүүшын предприятинуудай нэгэн болохо Хүртэйн леспромхозой коллектив СССР-эй Верховно Соведэй һунгалтын хүндэлэлдэ дэлгэрһэн социалис мүрысөөндэ эдэбхитэйгээр оролсожо, ажалдаа һайн амжалта туйлаа. Январь, февраль һарануудта 31,9 мянган кубометр модо уһанай эрьедэ шэрэжэ, түсэбһөө гадуур аяар 900 кубометр модо Эхэ орондоо бэлэглээ. Март соо ажалайнгаа эршые бүри шангадхажа, үшөө 600 кубометр модо тэрээн дээрээ нэмэбэ.

Тус леспромхоздо мүнөө үедэ бага комплексно 12 бригада хүдэлжэ байдаг. Нүхэд Липатниковай, Гавриловай, Фроловой, Еремеевэй, Рудаковой, Варфоломеевэй, Погорельцевэй хүтэлбэрилдэг бригаданууд жэшээтэ һайнаар хүдэлжэ, һарынгаа түсэб хараае 134 процент хүрэтэр дүүргэнэ. Мантан томо «МАЗ» машинаар модо шэрэгшэд П. Усольцевэй, И. Борисовай, Г. Прониной ажал онсо магтамаар. Эдэнэрнай даалгабаряа дүүргээгүй гэжэ байгаагүй юм. Бусад бэрхэшүүл, түрүүшүүлые тоолохо болоо һаа, барагдашагүй олон...

Иимэл даа, хүжэ номин тайгын дунда асари хүсэтэ ажалшадай хүдэлдэг шэнэ промышленна предприятиин мүнөө үдэрэй ажал хүдэлмэриин солгёото сохидол.

Н. Галданов.

„49 ҮДЭР“ ГЭҺЭН ФИЛЬМ ГАРГАГДАБА

МОСКВА, (ТАСС). «49 үдэр» гэжэ уран һайханай шэнэ фильм «Мосфильм» киностуди гаргаба. Тэрэ Нэмгон океан соо тамархадаа гайхамшагта зориг харуулһан дүрбэн баатарнуудта зорюулагданхай. Зиганшин, Крючковский, Федотов, Поплавский боложо артистнууд В. Буяновский, В. Пимненко, В. Шибанков, Г. Крашенинников наадана.

4000 метр сэмбэ

Республика дотороо эгээл түрүүлэн коммунис ажалай предприятиин хүндэтэ нэрэ солодо хүртэһэн Улан-Удын нарин сэмбын фабрикын хүдэлмэришэд долоон жэлэй түсэбые уридшалан дүүргэхэ мүрысөөнэй түрүү зэргэдэ жагсаһаар. Һара, жэл бүхэндэ түсэбөө амжалтатайгаар дүүргэжэ байһан сэмбэ нэхэгшэд СССР-эй Верховно Соведэй һунгалтын үдэрэй хүндэлэлдэ дэлгэрһэн социалис мүрысөөндэ оролсоод, шэнэ амжалта туйлаа юм.

Байгша оной түрүүшын хоёр һара 17 хоногой даалгабариһаа гадуур 2000 метр сэмбэ нэхэхэ гэһэн уялгаяа эршэмтэйгээр ажаллаһан сэмбэшэд 4000 метр хүрэтэр үлүүлэн дүүргэбэ.

Социалис мүрысөөндэ будалгын цехынхид түрүүлжэ ябана. Агафья Радионова, Нина Кобиш, Валентина Владимирова, мүн сэмбэ нэхэгшэд Мария Белоногая, Мария Хамина, утаһа ээрэгшэд Мария Бурцева, Зинаида Хромова болон бусад даабаряа холо үлүүлэн дүүргэжэ, эршэтэ ажалай жэшээ харуулжа ябана.

Е. Горькова.

Тон зүб шиидхэбэри

КПСС-эй ЦК-гэй мартын Пленум хүдөө ажахы хүтэлбэрилгэдэ бии байгаа дутагдалнуудые элирүүлжэ, энэ байдалһаа гарахын тула дайшалхы зорилгонуудые баталаа. Пленум дээрэ элидхэһэн Н. С. Хрущевой дурадхал, ехэ хуралдаанай шиидхэбэриие манай «Эрдэм» совхозой 3-дахи отделениин хүдэлмэришэд үнэн зүрхэнһөө һайшаана. Түүхэтэ Пленумэй материалтай танилсажа байхадаа хүдөө ажахын продуктнуудые бүри ехээр абадаг болохо ямар ехэ арга боломжотой байһанаа тодорхойлнобди. Үнэхөөрөө элсүүлэгдээгүй тон ехэ нөөсэеэ дүүрэн хэрэглэжэ шададаггүй байнабди. Жэшээнь, тарялангай 100 га бүриһөө 75 центнер мяха абахын тулада 300—400 центнер (эшэ, буурсагтай) ургаса үгэхэ кукуруза 12 гектарта, 200—250 центнер ногоон эшэ набша абтахаар ургасатай тэжээлэй бобынуудые 6 гектарта, 200 центнер ургасатай сахарай свёкло 2 гектарта тариха ёһотой гэжэ нүхэр Хрущев заана. Иимэ ургамалнуудые тарижа, эды шэнээн ургаса хуряажа шадаха арга боломжо манда дүүрэн бии. Газарнайшье һайн. Жэшээнь, кукурузашан Б. Цыренова хоёр жэл удаагаар гектар бүриһөө 300 центнерһээ бага бэшэ кукурузын баян ургаса хуряана. Теэд бидэ хуушанайнгаа ёһо жамые алдаха дурагүй, үнөөхил овёсоо, ногоо һолоомоёо тарихые оролдодог гээшэбди. Энэмнай тон буруу. Мүнөө жэлдэ манай отделени 200 гектарта кукуруза тарижа, гектарай 300 центнерһээ бага бэшэ ургаса хуряаха.

Манай хонишод партиин ЦК-гэй Пленумые ажалай эрхим бэлэгээр угтаа. 6 мянган хурьга абажа түлжүүлхэ түсэбөө дүүргэжэ байнабди. Һүүлэй мэдээгээр 5 мянга үлүүтэй хурьган абтаа.

Пленумэй материалнуудтай отделениингээ бүхы хүдэлмэришэдые гүнзэгыгөөр танилсуулха зорилготойгоор 18 агитатор ажаллажа эхилээ.

Ц. Цыдыпов,
Мухаршэбэрэй «Эрдэм» совхозой 3-дахи отделениие эрхилэгшэ.

Ходоодоо түрүү зэргэдэ ябахань найдамтай

Түрэл партиимнай Центральна Комитедэй мартын Пленумэй шиидхэбэринүүдые Улан-Удэ хотын Октябрьска районой ажалшад ехэ баяртай, дэбжэлтэтэйгээр угтаба. Пленумэй тогтоол, хото болон хүдөөгэй бүхы ажалшадта хандаһан бэшэгые ехэтэ һайшаан, манай районойхид энэ гайхамшагта хэрэгтэ хубитаяа оруулжа эхилээ.

Ороной хүдөө ажахые улам саашадань хүгжөөлгэдэ зорюулагдаһан баярай суглаан һаяхан Улан-Удэ хотын мебельнэ фабрикада болобо. Һайндэрэйхеэр шэмэглэгдэһэн улаан булан соогоо хэдэн зуун хүдэлмэришэд, алба хаагшад сугларжа, ажал хүдэлмэри тухайгаа хөөрэлдэхэтээ хамта, ЦК-гэй Пленумэй Тогтоолые бэелүүлгэдэ эдэбхитэйгээр хабаадаха уялгатай байһанаа мэдүүлбэд.

Трибуна дээрэ фабрикын түрүү хүдэлмэришэдэй нэгэн Степанида Викуловна Федорова гаража, КПСС-эй ЦК-гэй мартын Пленумэй Тогтоолые ехээр һонирхон шудалжа байһан тухайгаа хөөрэбэ.

— Би энэ фабрикада үнихэнэй хүдэлжэ байнаб. Теэд хүдөө ажахые бүри хурдан түргэн хүгжөөхөөр хараалһан түрэл партиингаа программатай танилсаад, хүдөө гаража хүдэлхын тула намайе эльгээхыетнай хүндэтэ нүхэд, таанадаа гуйха байнаб,— гэжэ нүхэр Федоровагай хэлэхэдэ, суглаанда хабаадагшад нэрьемэ альга ташалгаар угтаа.

Хүдэлмэришэн Александр Андреевич Языков мүн лэ иигэжэ хэлэбэ:

— Партиин ЦК-гэй Пленум ехэ сэсэн шиидхэбэри гаргаа. Коммунис ажалай хүдэлөөндэ хото, хүдөөгэй ажалшадай саашадаа бүри эдэбхитэйгээр, бүри олоороо хабаадахань лабтай. Коммунизмын материально-техническэ үндэһэ һуури байгуулгада хүдөө ажахын ехэ удхашанартай байһаниие гүнзэгыгөөр ойлгожо, хүдөө ажахын үйлэдбэридэ хабаадахаяа ошохоор шиидэбэб.

Нүхэр Языковай мэдүүлгэнь хүсэд үндэһэ баримтатай. Юуб гэхэдэ, энэмнай хүдөө ажахын техникум дүүргэһэн зоотехник мэргэжэлтэй хүн. Тиимэһээ хүдөө ажахыда мэргэжэл шадабаряа гүйсэдөөр гаргаха аргатай бшуу.

Д. Шагдуров.

☆

РОСТОВСКО ОБЛАСТЬ. Комсомолой районно, городской комитедүүдтэ комсомолшууд, залуушуул мэдүүлгэ барина. Тиигэжэ тэдэнэр хүдөө ажахыда хүдэлхыемнай эльгээгыт гэжэ гуйна.

Ростов-на-Дону городто ажаһуудаг залуу хүдэлмэришэд, слесарьнууд Семен Лоскутов, Юрий Педько, токарь Владимир Турянский гэгшэд хүдөө нютагта ошожо хүдэлхэ хүсэлтэй байһанаа мэдүүлээ.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: (баруун гарһаа) ВЛКСМ-эй Октябрьска райкомой секретарь И. Бабич В. Турянский, Ю. Педько, С. Лоскутов гэгшэдэй мэдүүлгэнүүдые абажа байна.

ТАСС-эй фотохронико.

☆ ☆

Редакцида ерэһэн бэшэг

ЗОРГООРОО БОЛОГШОДОЙ „ЖОЛООЕНЬ ТАТАХА“

Холын Баргажан нютагай аймагай түбтэ ГЭС-эй конторо оршодог. Инженер, техник, нэгэ үгөөр хэлэхэдэ, электромастернууд эндэнь олон даа. Иимэ зон дураа хүрөө һаа, юушье хэжэ, бүтээжэ шадаха ха юм! Нёдондо аймагай түбые электрын элшэ хүсэ дамжуулдаг шэжэм утаһата линиие бүхыдэнь шэнэдхэн заһабарилха ёһотой байгаа. Энэ түсэб дүүргэгдээ гү? Үгы.

Иихэдээ тэдэнэр тэнгэриин үдэр бүхэндэ юугээ «хушалжа», үнэтэ сагаа барадаг юм?! ГЭС-эй конторын директор М. К. Ивановто энэ асуудал сэхэ табилтай. Мүнөө жэлдэшье ямар нэгэн хубилалта болохонь мэдэгдэнэгүй.

Хэтэрхэдээ ГЭС-эй хүдэлмэрилэгшэд зарим участогуудай зайн галнуудые ямаршье һануулга хэнгүй болюулжархидаг.

— Юун болобоб? Галыемнай яахадаа «таһалба» гээшэбта? — гээд тэндэхи һуурин зоной сошордолтойгоор асуухада:

— Өөһэдөө нүхэ малтаад, столбнуудые зоогты! Тиихэдээл одоо гал яларaа гэжэ мэдэхэт...

Иигэжэ нүхэр Иванов, тэрэнэй «туһалагшад» һэнгэргүйгөөр харюусадаг. Хэдэн баримта дурдаябди. Үнгэрэгшэ жэлэй декабриин түлэг хүйтэнэй үеэр эрхэтэд Л. Г. Мищенко, Иван, Михаил Кузнецовуудай галыень гэнтын ушаралаар «таһа тайражархёо». Шортоо хохидоһон тэдэнэр хэдэн һарын туршада керосинтай дэн носсохо баатай болоо һэн. Тиихэдэ хаяа хадхажа һуудаг хүршэнэрынь электрын яларма гэрэл сасаруулжа байха юм! Иимэ байдал юун гэжэ сэгнэлтэйб?

Бүри һаяхан, февралиин 23-най үдэшэ, Ленинэй үйлсөөр ажаһуудаг хорёод үрхэтэ айлнуудта баһал иимэрхүү ушар тудаа. Мүнөөдөө ямаршье «заһабарида» ороогүй, яһала һайн носожо байһан галнуудые «эзэрхэг эзэдынь» элдэб арга хургаар, нюуса далдаар мүн лэ «таһа отолжорхёо».

— Яаһан жэгтэй юм?! Баһа юун болооб,— гээд «хохидоһон» зоной гайхалсахада:

— Столбнуудаал шамдажа зоогты!..,— гэжэ ГЭС-эй конторынхид «хуушанайхяараал хангюурдажа» һуудаг лэ.

Иимэ байдал хэды болотор үргэлжэлхэб? Нэгэ үгөөр хэлэхэдэ, зоргоороо орогшодой «жолооень шангаханаар угзаралтай» болоо ха.

Д. Очиров,
хүдөө бэшэгшэ.

Олон үхибүүдтэй эхэнүүдтэ „Эхэ-Герой" гэһэн хүндэтэ нэрэ зэргэ олгогдобо

СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй 1962 оной мартын 15-най Указаар арба, мүн дээшэшье үхибүүдые түрэжэ, хүмүүжүүлһэн эдэ эхэнүүдтэ (Бурядай АССР) «Эхэ-Герой» гэһэн хүндэтэ нэрэ зэргэ олгогдоод, «Эхэ-Герой» гэһэн орден, СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй грамота барюулагдаха болобо:

1. **Далаева** Цыбжит Очировнада—гэрэй эзэн эхэнэр, Закаменай Цахир тосхон.
2. **Кузнецова** Татьяна Афанасьевнада—Тарбагатайн Калининай нэрэмжэтэ колхозой гэшүүн.
3. **Николаева** Мария Петровнада—гэрэй эзэн эхэнэр, Хориин аймагай Тээгдэ тосхон.
4. **Попова** Ирина Еврасьевнада—гэрэй эзэн эхэнэр, Закаменай аймагай Ивановка һуурин.
5. **Сахарова** Капиталина Кирилловнада—Бичурын аймагай Калининай нэрэмжэтэ колхозой гэшүүн.
6. **Тырхеева** Должит Жамбаловнада—Түнхэнэй Саяанай совхозой хүдэлмэрилэгшэ.
7. **Цыбикжапова** Мыдыгма Бакшеевнада—гэрэй эзэн эхэнэр, Хориин Кульска Станок гэдэг һуурин.

(ТАСС).

Эхын зол жаргал

Дарья Даниловна мүнөө этсэ дала найматай. Сэхыень хэлэхэдэ, наһан соогоо яһала юумэ үзэһэн байха. Ажабайдалайнь намтарые эхинһээ захадань гаратар үгүүлхын аргагүй.

Эхын сэдьхэл гэээшэ үнэхөөрөө оёоргүй гүнзэгы далай мэтэ оюун, тэнигэлэн ха юм. Урагшаа һанаатай, һайн һайхан сэдьхэлтэй Дарья Даниловна мүнөөшье миин һуужа шададаггүй, түрэл совхоздоо (урдань «Коммунизм» колхоз байһан) шадаха зэргээрээ хамһалсадаг.

— Үглөөдэрэйнгөө үшөө ехэ зол жаргал хаража байха гээшэ ямар ехэ баяр бэ даа. Үшөө юу хэлэхэеэ һанаабши гэхэдэ, амгалан тайбан байдалдамнай дайн дажар бү һаад хэһэй. Ашата Ленин багшын агууехэ хэрэгые үргэлжэлүүлэгшэ манай Никита Сергеевичтэ үрэ ехэтэй ажал хэжэ байһанайнь түлөө дахин дахин гүнзэгы баяр хүргэнэб. Тиигээд һунгалтын үдэр эрхим хүбүүд, басагадайнгаа түлөө хаматай түрүүн урнада ерэжэ, коммунизмын илан мандахын түлөө, зол жаргалай түлөө дуугаа үтэхэб, — гэжэ Дарья Даниловна Воронина амар мэндыень асуухадамнай харюусаба.

Д. Колмаков.

Баргажанай аймагай, Курумканай совхоз.

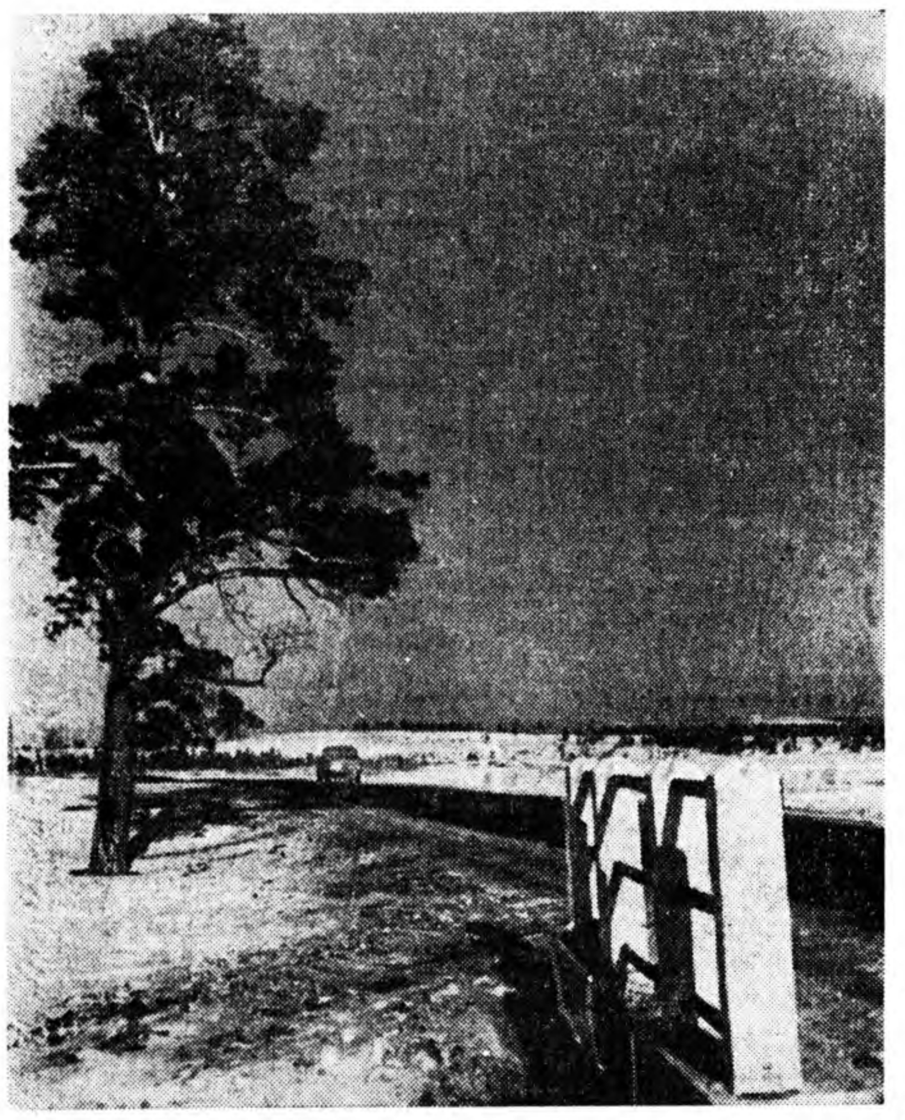

КЯХТЫН ДАРДАМ ХАРГЫГААР...

С. Доржиевай фотоэтюд.

Алба татабаришье юрын хэрэг бэшэ

Алба налог саг соонь татажа, ажахын, соёл культурын, ажалшадай ажабайдалай хэрэгсэлдэ зорюулха гээшэ улас турын удха шанартай хэрэг гэжэ мэдээжэ. Тиимэһээ мүнгэн сангай эмхи зургаануудай хүдэлмэрилэгшэд тон ехэ үүргэтэй.

Энэ талаар Яруунын аймгүйсэдкомой финансова таһагаархин ехэ шадамараар худэлдэг. Алба налог, страхованиин түлбэри, доторой татари гэхэ мэтые засагай гаргаһан болзор соонь ажалшадһаа суглуулдаг, доёнхо гээшые сүм усадхажа шадаһан байха юм. Урда жэлдэ түйлаһан амжалтаараа дашуурангүй, ажалшадһаа татагдадаг ажахын налог, колхозуудай олзын налог, доторой татари суглуулха жэлэйнгээ түсэб 1962 оной октябриин 20-до, уялгата страхованиин түлбэрие сентябриин 5-да дүүргэхэ гэжэ социалис уялга яруунаархин абанхай.

Гүрэнэй страхованиин аймагтахи инспектор нүхэр Норбоев Б. Ц. коммунис ажалай ударнигай нэрэ солодо хүртэхын түлөө тэмсэжэ гэһэн үүсхэл гаргаа. Энэмнай сэбэр сэхэ, эдэбхи үүсхэлтэй хүн. Мүнгэ суглуулха түсэбөө һараһаа һарада ходол үлүүлэн дүргэдэг, ажалшан зоной дунда ойлгуулгажын хүдэлмэри, хөөрэлдөө саг үргэлжэ хэжэ ябадаг байха. Өөрынгөө мэргэжэл, юрэнхы эрдэм мэдэрэлээ дээшэлүүлхэ эрмэлзэжэ, Красноярскын финансово-кредитнэ техникумдэ хүдэлмэриһөө һамшангүй һурадаг болонхой.

Нүхэр Норбоевой үүсхэл дэмжэжэ, гүрэнэй олзо доходой инспектор, залуу мэргэжэлтэ Мария Ткачева, секретарь-машинистка Я. Ц. Бамбарова гэгшэд хүндэтэ нэрэ зэргэдэ хүртэхын түлөө тэмсэдэг.

Үдөөгэй бюджедые орошо, гарашынь талаар һайнаар дүүргэхын тулада Үльдиргын сомоной Соведэй хүдэлмэрилэгшэд түрүү зэргэдэ ябадаг. Сомгүйсэдкомой түрүүлэгшэ Ч. Д. Жигмитова, секретарь Ж. Ц. Цыдыпова алба татари суглуулха хэрэгтэ һаналаа ехээр табидаг. Тэрэншье зүб! Сомонойнгоо харьяата һургуули, эмнэлгын газар болон соёл культурын эмхи зургаануудые мүнгөөр саг соонь хангалга имагтал алба татари һайнаар суглуулһанһаа болодог ха юм.

Ц. Намжилов.

ҮБГЭН БААБАЙ, ОТХОН АША

☆

Бишыхан рассказ

Эдэнэй таһалгын зүүн урда буланда табятай столой хажууда байһан табурет һандайлһан Далай үбгэн:

— Унда харяаха хүйтэ нойтон юумэнэй байгаа һаа, хэжэ үгэлши.

—Эдеэн боложо байна. Хубсаһаа тайлажа, халуун сай уугыш. Үдэрые үдэрлэн хаана ошоно, юугээ хэнэ гээшэбта, —гээд Сайжуу хүгшэн алгатай сай асаржа, стол дээрэ табина.

— Түлеэ залһаа бэлдээ уладууд гүт?

— Юүгээ хэхэмнайб, бэлэн юумэ аабза.

Оодон хара худэһэн дэгэл дээгүүрээ бүһэлһэн даалин бүһэеэ тайлажа байһан Далай үбгэн:

— Юунэйхии гараа бараад һууханайб. Могой алахада модо нэмэри гэлсэгшэ гүйгүү. Амиды амитад хадаа совхоздоо туһа хүргэхэ һанаатай хэды үбгэд маханабди. Хайлаадатын эхиндэ халяанан тошомнай добо дошо. Зунайш хахад болотор хайлажа барагдахагүй ха. Иигээд һайрам урдаха, саһан хайлахань. Тэрэ уһа амадажа, тала руу тараашхиха һанаатай хүнды хунхи, жалга жоожо, һубаг һудал бүхэние хаажа боожо байнабди. Хүдэлһэнэймнай үрэ харагдахал бэзэ даа.

Газаа сенин үүдэн түр-нир гээд удангүй Дулзэтэ орожо ерэнэ.

— Юугээ хэжэ байнат, — гээд Далай үбгэн хүбүүнһээ һурана.

— Анзаһа, плуг, тракторнай захигдажа, гарһаа сарaa. Модо шулуу, шэбхэ шабааһа зөөнэбди. Үглөөдөр һунгалта гээд эртэ тарагдаба.

☆

Стол түшэн, сааһан дээрэ карандашаар юушьеб, нэгэ юумэ эрээлжэ байһан Зоригто:

— Папа, һунгалта гэжэ юун?

— һайндэр.

— Тиигээ һаа һайндэртэ би ошохоб.

— Ошохобди, хоюулаа ошохобди,—гэжэ үбгэн баабайнь ашадаа хэлэнэ.

⁂

Хүхиржэ хөөрэжэ, нойроо һэргэһэн Зоригто үүр сүүрээр үбгэн баабайгайгаа урилдан бодожо, адли түхеэрэлдэнэ.

— Аба-аа, аба, һайндэр хараhaa ошохо гүбди.

— Ошохобди, булта да ошохобди.

Һургуулиин газаагуур, үүдэн дээрэнь улаан, сагаан гал холоһоо толотон яларна. Зоригтын папа, мама, эжыгээ дундаа абажа һүгаданхай, һунгуулиин участок тээшэ түрүүлэн гэшэхэнэ. Хойноһоонь аба аша хоёр хүтэрэлдэшоо. Ябад гээд лэ «аба аа, ямар юумэ хараха, юу хэхэбибди, удаан болохогүйбди» гэжэ байгаад Зоригто үбгэн баабайһаа һуран, ама хоохон ябанагүй.

—Ошоходоол харахаш, һунгалта харахабди,—гэхэһээ ондоо юу хэлэхэб.

Һургуули соо суглаһан уладуудые һунгалтын комиссиин түрүүлэгшэ дуудажа үгэхые урялна. Хүнүүд бюллетень абажа гараад лэ һунгална. Зоригто һонирхон, болоһон юумые алдангүй ажаглан харана. Абынгаа бюллетень абахада:

— Намда үгыт,—гээд эрин.

—Коммунизм болоходо һунгахаш,—гээд, бюллетень үгэжэ байһан хүн хэлэбэ. Зоригто хүбүүн «Коммунизм» гэһэн үгыень мартангүй гэртээ хүрэтэр ойндоо хоод шэбшэбэ. һайндэртэ ерэһэн хүнэй һанаа дүүргэжэ, буфедтэ орологон болобо. Һургуулиин таһалгануудаар соогуур і кино, концерт харалган, радиоло, радио шагналганшье болоно. һайндэрые сабатараа харaһан Зоригто гэртээ сайлажа һуутараа:

— Коммунизм хэзээ болохо юм.

— Шинии ехэ болотор тогтохо. Бидэш коммунизмын түлөө һунгаад ерэбэ ха юмбибди,—гэжэ папань хэлэбэ.

— Коммунизм урдань байгаагүй юм гү?

— Байгаагүй юм. Ши коммунизмын үедэ түрэһэн хүн гээшэш. Эхэ һайхан саг ерэхэ юм.

— Тиихэдээ аба, папа таанар ямар үедэ түрөөбта?

— Абаш капитализмын үедэ, папаш социализмын үедэ.

— Капитализмын үедэ ямар саг байгааб?

— Муу саг байгаа. Абаш таһалгатай ташуур, зайһанай заналтаһаа ондоо юумэ хараагүй, эрдэм номдо һураагүй, сохагаар шорой хүдхажа ябаһан хүн гээшэб.

— Соха гээшэш юм?

— Газар хахалдаг юумэ.

— Трактор гү?

— Бэшэ. морёор хахалдаг модон анзаһан.

— Папа тракторист. Тиихэдэ та юун байгаабта?

— Сохагаар газар хахалдаг хүн байгааб.

— Аба сохашан, папа тракторист. Тиихэдэ би космонавт болохоб.

Гурбан үеын аба, хүбүүн, ашанар—далатай Далай, дүүсээ гэшхэһэн Дулзэтэ, зургаатайхан Зоригто гурбанай һанал бодол, хуби заяан коммунизмда.

Н. Алдаров.

БУРЯТ ҮНЭН

4-дэхи нюур

Хилын саанаһаа

Буу зэбсэг хуряаха гээшэ эгээн лэ зүб зам бо...

Һунгагшадай үмэнэ СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ Н. С. Хрущевой хэлэһэн үгэ тухай гадаадын оронуудай хэблэл иигэжэ бэшэнэ

ЧЕХОСЛОВАКИ

ПРАГА, мартын 17. (ТАСС). Руде право газетын корреспондент М. Никиточкин иигэжэ дамжуулна: һунгагшадай суглаан дээрэ Н. С. Хрущевой хэлэһэн үгые Чехословакиин олонииттэ угаа ехээр һонирхоо. Советскэ правительствын толгойлогшо мүнөөнэй уласхоорондын байдалда гүнзэгы ехэ шэнжэлэл хээ, хүн түрэлтэнэй һанаа сэдьхэл зобоожо байһан шүхалын шухала асуудалнуудта эли тодо харюу үгөө гэжэ эндэ онсолон тэмдэглэнэ.

Энэ үгын дэлгэрэнгы удхые түбэй газетэнүүд нэгэдэхи хуудаһануудтаа толилоо. «Коммунизм байгуулха, бата бэхи эб найрамдал хангаха гээшэ манай ажал-ябуулгын удхань болоно» гэһэн томо гаршагтайгаар үгын хүсэд текстые «Руде право» газетэ толилоо. Коммунизм байгуулгада Советскэ Союзай түйлаһан ехэ амжалтанууд тухай, социалистическэ лагериин түгэлдэр хүсэ шадал тухай, эб найрамдалай болон коммунизмын хэрэгэй илан мандаха байһанда хэлбэришэгүйгөөр этигэн найдалга тухай үгэ соо хэлэгдэһэн газарнуудынь газетэ түсгаар илгаруулан толилһон байна.

РУМЫНИ

БУХАРЕСТ, мартын 17. (ТАСС). Москвада, һунгалтын урда тээхи суглаан дээрэ Н. С. Хрущевой хэлэһэн үгын дэлгэрэнгы удхые Румыниин түбэй газетэнүүд эгээн лэ эли газарнуудта толилоо. «Коммунизм газар дэлхэй дээрэ бата бэхээр илан мандажа байна» гэжэ «Скынтейя» газетэ гаршагтаа онсолон тэмдэглэнэ. «Амгалан тайбан байдал коммунистическэ общество үргэн далайсатайгаар байгуулха хэрэгтэ туһална» гэһэн гаршаг «Ромыниа либерэ» газетэ үгэһэн байна.

Советскэ Союзай ямар ехэ амжалта түйлаһые, хүн зонойнь байдалай улам һайжаржа, соёл болбосоролойнь дээшэлжэ байһые Советскэ правительствын толгойлогшо сэдьхэл хүдэлгэмөөр хэрүүлжэ үгөө, КПСС-эй Программын нэжэ үгэһэн һур жабхаланта холын хараа замуудые онсолон тэмдэглээ гээд «Скынтейя» газетэ бэшэнэ. Үгэ дотор гадаадын политическэ асуудалнууд тухай хэлэгдэһэниинь түсгаар удха шанартай. Уласхоорондын ажабайдалай эгээн шухала асуудалнуудаар СССР-эй эдэбхитэй хараа бодол баримталдаг байһан тухай тэндэ хэлэгдэнэ.

ВЕНГРИ

БУДАПЕШТ, мартын 17. (ТАСС). Һунгуулиин Калининска округой һунгагшадай үмэнэ Н. С. Хрущевой хэлэһэн үгэ Венгриин ажалшадта ехээр һонирхогдоо. Бүри үсэргэлдэн митингые Венгриин радио болон телевидениин дам дамжуулха үедэ энэ үгэтэй нилээд олон хүн танилсаһан байгаа.

Н. С. Хрущевой үгын дэлгэрэнгы удхые газетэнүүд мүнөөдэр түрүүшынгээ хуудаһануудта томо гаршагуудтайгаар толилоо. Энэ үгэдэ «Непсабадшаг» газетэ хоёр үлүүтэй хуудаһаяа зорюулһан байна. Советскэ Союзай амжалтанудые, тэрэнэй амгалан ёноной политические онсолон тэмдэглэхэ зуураа, «газар дэлхэй дээрэ коммунизмын бataap илан мандаха байһые һэн лэ һохор хүн харангүй гаража болохо» гэжэ газетэ гаршагтаа бэшэнэ. «Совет эрдэмтэд глобальна гэжэ нэрлэгдэдэг түбинүүд хоорондын шэнэ ракетэ байгуулаа, тэрэнь ракетые унагааха зорилготой буу зэбсэгтэ тудагашагүй юм. Буу зэбсэг хуряаха тухай хэлсээ баталхын тулада Советскэ Союз бүхы юумэ хэхэ. Советскэ Союзда шэнэ хэмэл одон табигдаа» гэжэ Н. С. Хрущевой үгэ соо хэлэгдэһые газетэ тоолоһон байна.

ПОЛЬША

ВАРШАВА, мартын 17. (ТАСС). «Буу зэбсэг хуряаха гээшэ дайн байлдаае зайсуулха гансахан лэ зам болоно», «Энхэ амгаланаар ажаһууха гээшэ СССР-эй политикын зорилго болоно», «Ядерна дайнһаа айлшадаха гансахан арга бии гэбэл, тэрэние зайсуулха хэрэгтэй», «КПСС-эй ЦК-гэй Нэгэдэхи секретарь, СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ Советскэ Союзай дотоодын асуудалнуудые болон уласхоорондын байдалые шэнжэлээ» гэһэн гаршагуудтайгаар Москва городой һунгуулиин Калининска округой һунгагшадай суглаан дээрэ Советскэ правительствые толгойлогшын хэлэһэн үгын хүсэд текстые Польшын түбэй хэблэл мүнөөдэр толилоо.

Н. С. Хрущевой мүнөөнэй уласхоо... далые элээр хару... ла шэнжэлэл б... «Штандар млоды... тэ онсолон тэмдэ...

ФИНЛЯ...

ХЕЛЬСИНКИ, (ТАСС). Н. С. Хр... хэлэхые хаа хаа... хүлеэжэ байгаа б... шадай үмэнэ СС... стрнүүдэй Соведэ... шэ Н. С. Хрущево... һэн тухай мэдээ... лилхоодоо финскэ... тэмдэглэнхэй байна.

Советскэ Союзд... бальна ракетэ... гэжэ олон газ... тэмдэглэнэ.

Яралтайгаар з... аюултай байһан... Хрущевой хэлэһ... сан Утисет» газе... жа толилһон ба... ядерна зэбсэг ту... бөө США-гэй бэш... Советскэ Союз... шалгые һэргээхэ... гэжэ мэдээсэлһ... дэглэнэ.

Германитай ... шуулга хэхэ тала... сэмгэйгээр хэхэ... Союз бэлэн байһ... асуудал шиидхэ... гүй саг соо хойш... лохогүй гэжэ Н.... хэлэһые газета... солон тэмдэглэнэ.

США

НЬЮ-ЙОРК, (ТАСС). Москва... руулиин Калинин... һунгагшадай үм... Хрущевой үгэ хэ... дэлгэрэнгы мэ... Нью-Йоркын уд... нууд болтадаа т... па. Советскэ Сою... на ракетын ба... тухай, үнэндөө т... гаалагдаха ар... тухай, замбуули... саашадань шэн... гоор газарые т... даг ... эсэлжэхэ х... Советскэ Союзда... тухай газетэну... гуудта хэлэгдэнэ.

Германитай э... баталха, Барууны... асуудал гуримшу... байһан тухай Сов... тельстве толгой... дүүлһын дэлгэ... «Нью-Йорк Уорл... энд сан» газета... манитай договор... лаар «хубилашаг... байхагүй гэжэ... зэтэ бэшэнэ. Тии... гэдэ асуудалнуу... шуулхые, Барууны... демократическа ... лөөтэ город бол... хүсэхэ байна г... жэ хэлэбэ.

Алжир арад түүхэтэ илалта түйлаба

Эвианда хэлсээн баталагдаба

ПАРИЖ, мартын 18. (ТАСС). Парижай сагаар 18 часта (Москвагай сагаар 20 часта) Эвианда Франциин болон Алжирай түлөөлэгшэдэй хоорондо хэлсээн баталагдаа гэжэ Франс Пресс агентство мэдээсэнэ.

Крим Белькасемэй мэдүүлгэ

ТУНИС, мартын 19. (ТАСС). Эвианда болоһон хэлсээндэ Алжирай Республикын саг зуурын правительствын делегациие толгойлогшо Крим Белькасемэй доро дурсагдаһан мэдүүлгэ үсэгэлдэр үдэшэ эндэ тунхаглагдаа.

«Алжирай революциин Национальна соведэй даалгабаряар, Алжирай Республикын саг зуурын правительствын нэрэһээ бидэнэр Франциин правительствын бүрин эрхэтэ түлөөлэгшэдтэй мартын 18-да 17 час 30 минутада юрэнхы хэлсээ баталаабди.

Энэ юрэнхы хэлсээнэй ёһоор буудалдаан зогсоогдохо юм. Мартын 19-дэ, гарагай 2-то, тэбхэр 12 часта бүхы газар дээрэмнай буудалдаа зогсоолто хүсэндөө орохо ёһотой.

Алжирай эрхэ сүлөөтэй, бэеэ даанхай байдалтай болохын тулада 1954 оной ноябриин 1-һээ эхилэн ами наһаяа зорюулһан бүхы хүнүүдтэ, манай эрэлхэг зоригто арадай баясхаланда хүртэжэ шадахаар хүнүүдтэ энэ түүхэтэ үедэ бидэнэр һанал сэдьхэлээрээ хандданабди.

Национальна хэрэгэй түлөө оролсоһон манай алдарта сэрэгшэдтэ болон тэмсэлшэдтэ бидэнэр мүн лэ ханданабди.

Франциин компартиин политбюрогой мэдүүлгэ

ПАРИЖ, мартын 19. (ТАСС). Буудалдаа зогсоохо тухай хэлсээнэй, мүн бусад хэлсээнүүдэй Эвианда баталагдаһые Франциин коммунистическэ партиин политбюро угаа ехээр һаналаа ханан һайшаана. Эдэ хэлсээнүүд хадаа Алжирта амгалан тайбан байдал тогтоохо, Франциин, эсэстээ бэеэ даанхай боложо шадаха Алжирай хоорондо шэнэ хани ёһоной харилсаа болон холбоо барисаа тогтоохо зам нээжэ үгэнэ гээд Франциин компартиин политбюрогой мэдүүлгэ соо хэлэгдэнэ.

Эрхэ сүлөөтэй болохо тухай алжир арадай хэдэг эрилтые мэдэрхын түлөө Франциин коммунистическэ парти Алжиртахи дайнай эхилһэн түрүүшын үдэрһөө хойшо тэмсэдэг байгаа гэжэ мэдүүлгэ соо онсолон тэмдэглэнэ.

Алжирай Республикын саг зуурын правительствые, өөрынгөө национально-сүлөөрэлгын армие тойрон нягтаар жагсаһан алжир арад баатарлиг тэмсэл хэжэ, мүн ехэ хохидолдошье орожо, энэ түүхэтэ илалтые туйлаа.

Алжыр арадай илалта хадаа Алжирай асуудал амгалан ёһоор шиидхэхын түлөө тэмсэһэн Франциин хүдэлмэршэн ангиин болон арадай илалта, тэрэшэлэн бүхы дэлхэйн эб найрамдалда дуратай хүсэнүүдэй илалта болоно гэжэ мэдүүлгэ соо онсолон тэмдэглэнэ.

Эвианда баталагдаһан хэлсээнүүдые дүүргэлтэ болголгодо һаад ушаруулха гэһэн али бүхы һэдэлгэнүүдые таһалдуулхын тулада тон ехэ һэрэмжэтэй байхыень эб найрамдалда дуратай бүхы хүсэнүүдые Франциин коммунистическэ партиин политбюро уряална. Эрхэ сүлөө, тэгшэ эрхые, бэе бэеыень ашата туһые хүндэлэлсэлгэдэ үндэһэлһэн шэнэ харилсаа Франциин болон Алжирай арадуудай хоорондо байгуулха шухала гэжэ мэдүүлгэ соо заагданхай.

Де Голлиин хэлэһэн үгэ

ПАРИЖ, мартын 19. (ТАСС). Франциин президент де Голль үсэгэлдэр үдэшэ радио болон телевиденеэр үгэ хэлээ. Эвиандахи хэлсээнэй амжалтатайгаар дүүрэһэн тухай, Франциин правительствын болон Алжирай Республикын саг зуурын правительствын хоорондо хэлсээнэй баталагдаһан тухай тэрэ соносхоо, «Алжирай хүн зоноой хуби заяагаа өөһэдөө тодорхойлхын» тулада Эвианда иимэ шиидхэбэри абтаа гэжэ де Голль хэлэһэн байна. «Францитай нягта харилсаа холбоотой» саашадаа байха, бэеэ даанхай Алжирай үмэнэ нээгдэжэ үгэһэн хараа замаар Франци һаналаа ханана гээд президент мэдүүлээ.

Америкын вертолёдууд дэмжэлгэ үзүүлнэ

НЬЮ-ЙОРК, мартын 17. (ТАСС). Партизануудта эсэргүүсэн Урда Вьетнамай сэрэгүүдэй хэжэ байһан байлдаануудта Америкын сэрэгүүд сэхэ хабаададсана гэжэ АП агентствын корреспондент Сайгонһоо мэдээсэнэ. Америкын вертолёдуудаар дэмжэгдэһэн нгодиндьемовецүүдэй хэдэн рото Ан-Гианга шадар Урда Вьетнамай партизануудай 100 шахуу хүнһөө бүридэһэн отрядта добтолоо. Удаань Америкын истребитель-бомбардировщигууд партизануудые агаарһаа добтолһон байна. Энэ добтолгоһоо уламжалан Урда Вьетнамай 45 патриот алуулаа гэжэ корреспондент заана.

Иимэ добтолгонуудые хэхэдээ, американецууд өөһэдөө горьтойхон хохидолдо ородог байна гэжэ корреспондент тэмдэглэнэ. Дээгүүр зэргэтэй нэгэ американецын мэдүүлһэнэй ёһоор, «Америкын вертолёдууд болон самолёдууд хэдэн бүхэнэйдэ шахуу буудуулан унана. Иимэ ушарнуудай олонхи тухайнь Вашингтон ойроодошье мэдээсэдэггүй байха юм». Баһа нэгэ дээгүүр зэргэтэй сэрэгэй хүн иигэжэ мэдүүлээ. Тухайлхаа Америкын 11—13 вертолёдуудые партизанууд оуудажа унагаагаа.

Ядерна туршалгануудые дахин эхилхэ, эб найрамдалда эсэргүү политика үргэлжэлүүлхэ тухай США-гэй правительство шиидхэбэри абаһан юм. Америкын эрхэтэд тэрээниень буруушаана. Үхибүүдтэй эхэнэрнүүд, һурагшад Вашингтондо Сагаан байшангай урда жагсаал хэбэ. Мүн Нью-Йоркдошье олон хүнэй ... жагсаал болобо. Нью-Йоркдо жагса... шад.

ПРЕНСА ...
ТАСС...

Редактор ...
Ц. Ц. ...

Манай адрес, телефо...

АДРЕС РЕДАКЦИИ: г. Улан-Удэ, ул. Ленина... **ФОНЫ РЕДАКЦИИ:** редактора —46-32. зам. р... 32-74, ответ. секретаря—27-37, отделов партийно... пропаганды—24-74, сельского хозяйства и совет... тельства—47-59, промышленности и транспорта, ... —35-14, культуры—34-05, писем и рабселько... отдел переводов и корректорская—35-95, бухгалте... Для междугородных переговоров—16.

Гор. Улан-Удэ, типография Министерства ... Бурятской АССР.

Н00627. Зак...